

Sudaryta Amerikos Lietuvių delegacija pas JAV Prezidentą

Mūsų bendradarbis iš Chicago pranešė, kad ten posėdžiavusios Lietuvių Bendruomenės ir ALT valdybos sutarė, jog delegacija pas JAV prezidentą J. F. Kennedy bus sudaryta iš 18 asmenų. Iš JAV Lietuvių Bendruomenės vyks 4 valdybos ir 2 tarybos prezidentų nariai, 6 ALT vadovybės nariai ir 6 centrinių organizacijų atstovai.

Toji 18 asmenų delegacija atstovaus ne kurias pa-

skiras organizacijas, bet visus JAV lietuvius ir ji vadinsis Amerikos lietuvių delegacija. Kaip tokia ir galės pilnai kalbėti visų JAV lietuvių vardu, siekiančių lietuvių tautai laisvės ir Lietuvai nepriklausomybės.

Amerikos lietuvių delegaciją JAV prezidentas J. F. Kennedy priims vasario 16 d., 12 val. Dėl priėmimo iš Baltųjų Rūmų patvirtinimas jau gautas.

TRUMPAI IŠ VISUR

• Suomijoje įvykę rinkimai didelių staigmenų nedavė, bet daviniai lyg ir rodo komunistinės įtakos mažėjimą. Komunistų partija, parlamente turėjusi 50 atstovų, skaitėsi didžiausia

partija. Iš šių rinkimų ji išsėina praradusi 3 atstovus, tat liks su 47. Tuo tarpu agrarų partija, turėjusi 47 atstovus, paaugo iki 54 atstovų. Bet iš kitos pusės reikia atsiminti, kad agrarų partija yra davusi ir prezidentą Kekkonen, kuris Maskvai dabar yra priimtinausias Suomijos prezidentas.

• Karas Alžire gali pasibaigti kiekvienu momentu. Tokios žinios skelbiamos iš Alžiro sukilėlio štabo, jos ryškios ir iš paskutinės De Gaulle kalbos. Manoma, kad taikos pasiekus, Alžiras liks draugiškuose santykiuose su Prancūzija, be kurios pagalbos, kaip savarankiai valstybei, būtų nemažai sunkumų.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

DAINA BE GALO

Staiga Kinijos problema Washingtoną pradėjo dominti labiau už kitas. Kennedy ekspertai sujaudinti faktais, kad badas Kinijoje negalės būti pašalintas pačių kinų pastangomis.

Badas Kinijoje nėra blogo derliaus pasekmė. Yra 700 milijonų kinų ir kas metais jų skaičius didėja 1,8%. Tai reiškia, kad kitais metais kinai turės dvyliką ir pusę milijonų naujų burnų išmaitinti, o per dvejus metus padidės 25 milijonais.

Tuo tarpu Žemės vienam kinui tenka tik keturi dešimtadaliai akro ir jis dirba mažiausiai produktyvę žemę pasaulyje. Nėra nė mažiausio sprindžio dirbamos žemės, kurios jis neišnaudoja. Bet kiekvienais metais, augant gyventojų skaičiui, maitinamos žemės plotas mažėja.

Pekino vyriausybės higieninė programa paskutiniiais metais sumažino mirimų skaičių, tuo tarpu gimimais nesumažėjo.

Jei derlius Kinijoje nedidelis, tai tik dėl to, kad kinai dirba žemę, kuri kituose kraštuose vadintųsi nedirbama. Geroje žemėje kinų ūkininkai prilygsta japonams, kurie skaitomi geriausiais augintojais pasaulyje.

Visa problema, kaip kasmet padidinti keturis milijonus tonų derlių, kad galima būtų išmaitinti tas dvylikos ir pusę milijonų naujų burnų. Tam reikia, pagal rusų ir kinų apskaičiavimus, milijono ir ketvirties tonų trąšų. O fabrikai, kurie galėtų pagaminti milijoną ir ketvirtį tonų trąšų, kainuos šimtą milijonų dolerių. Reikės trijų metų pastatyti tiems fabrikams ir tuo pačiu laiku gyventojų skaičius padidės trisdešimt aštuoniais milijonais. Tai reiškia, kad Kinija turės būti pasiruošusi gaminti ne milijoną ir ketvirtį tonų trąšų, bet keturis milijonus ir fabrikai jau kainuos 1 bilijoną du šimtus penkiasdešimt milijonų dolerių. O kai fabrikai bus užbaigti, jie bus pralenkti naujai padidėjusių gyventojų skaičiumi. Tai reiškia, kad reikės statyti naujus fabrikus ir pusantrą bilijono dolerių...

Per tam tikrą laiką trąšų naudojimas pasidarys nebe produktyngas, nes yra ribos ir žemė negalės duoti vis labiau ir labiau didėjantį derlių.

(Nukelta į 2 psl.)

CHRUŠČIOVAS LAPĖS GUDRUMU GERINASI ADENAUERIUI

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Nė viename istorijos laikotarpyje valstybių šefai tiek nelankė vieni kitų, kiek dabar lanko. Senoji "klasišką" diplomacija liko toli. Anais laikais įvairūs diplomatiniai klausimai ir problemos buvo nagrinėjamos gerai uždarytose raštinėse, toli nuo bet kokio triukšmo, minios ir paprastų mirtinųjų įtakos.

Dabar valstybės šefai važinėja lydimi savo bendradarbių iš vieno pasaulio galo į kitą. Tarp dviejų iškilmingų pietų ar pusryčių, "pasirodymų" minioms, vyksta pasitarimai.

Kiekvienas apsilankymas yra ir savo rūšies asmeniško prestižo klausimas. Iš masių reagavimo, iš katučių smarkumo, iš nuotraukų laikraščiuose, bandoma spėti ir simpatijas valstybei bei jos politikai...

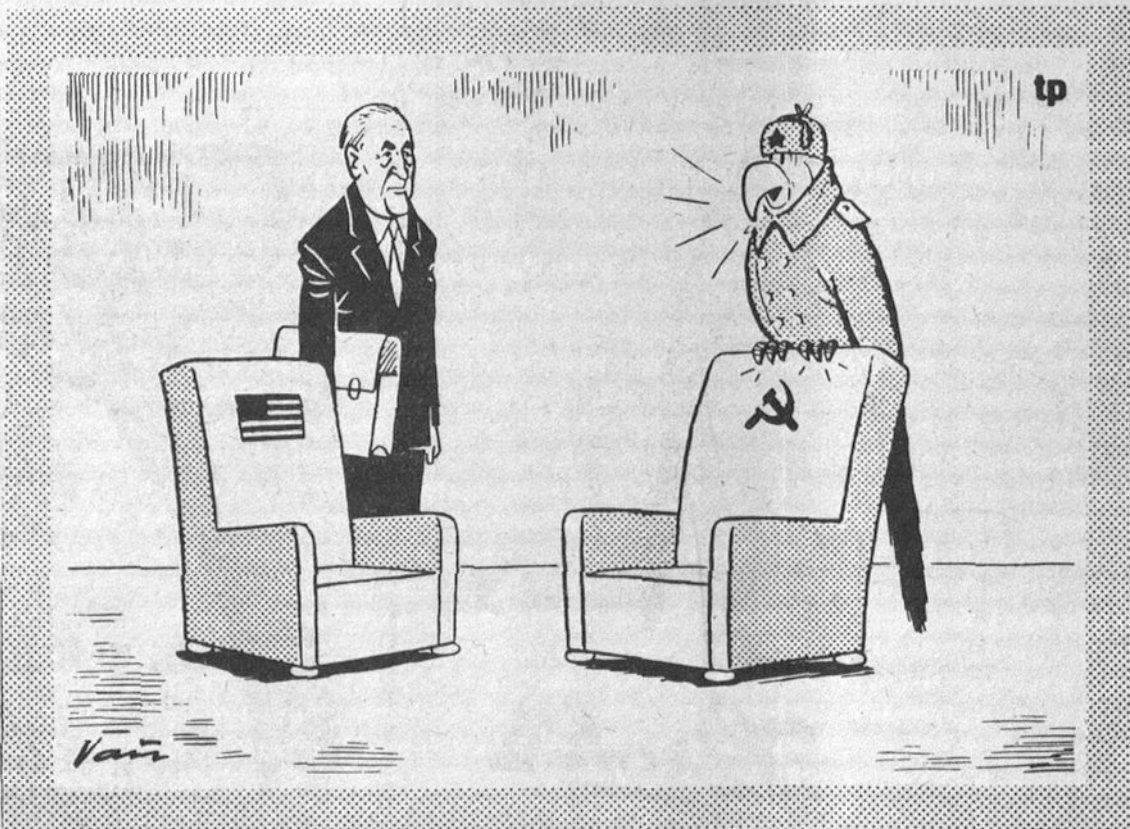
Po konferencijų skelbiami komunikatai — pilni geriausių vilčių ateičiai ir skelbią, žinoma, visišką minčių bendrumą tarpe dviejų valstybių. Tačiau,

kartu pažadama savo krašto piliečiams tęsti tą pačią politiką, nes tai vienintelė tikslų ir teisinga išvada — padėtis lieka dažniausiai nepasikeitus. Viename iš paskutinių savo pranešimų prezidentas Kennedy pasakė, kad JAV yra pasiruošus ir toliau tartis su SSSR, bet, reikalui esant, Amerika yra irgi pasiruošus grėbtis ginklo.

Kas liečia Vakarus — susitikimai ir pasimatymai vyksta tarp Washingtono, Londono ir Bonnos. Prancūzija tėra tik informuojama.

Kanceleris Adenaueris, ilgai laikęs savo koziriu susitarinimą su Prancūzija, paskutiniu laiku jį pakeitė JAV. Mat, prezidentas Kennedy dar sykį pakartojo, kad Berlynas, be jokių abejonių, nebus atiduotas. Be to jis viešai ir smulkiai nupasakojo JAV karišką pajėgumą. Tačiau, patvirtinimui, kas buvo aukščiau pasakyta, Kennedy pranešė,

(Nukelta į 2 psl.)

-- Šiandien kalbėsime su manim! Mano šeimininkas neturi laiko!

Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų -- Savanorių Sąjungos Toronto skyriaus dalis narių metiniame susirinkime sausio 28 d. Sėdi iš kairės: J. Kamenka, V. Kazlauskas, K. Aperavičius, S. Asevičius, prof. A. Zubrys, S. Banelis, Stovi: A. Stauskas, V. Streitas, S. Paciušas, A. Jakimavičius, K. Kregždė, A. Poškus, P. Strazdas, J. Šipelis ir L. Vaštoka.

S. Dabkaus nuotrauka

LIETUVOS KŪRĖJAI - SAVANORIAI TORONTE

Tarp virš 40 Toronte veikiančių įvairių organizacijų, 1954 m. vasarą Toronte ir apylinkėse gyveną kūrėjai - savanoriai atkūrė Neprikl. Lietuvoje veikiančios k. -- savanorių organizacijos skyrių, kurio vyriausias tikslas-moraliai ir materialiai remti nepriklausomybės bendrų kovų vargan patekusius dalyvius ir tų kovų invalidus, o ypač dėl nesveikatos pasilikusius Vokietijoje ir negalinčius emigruoti.

Tam tikslui įvykdyti, skyriaus nariai yra apsidėję nario mokesčiu, ruošia parengimus ir kariuomenės šventės proga prie bažnyčių daro pinigines rinkliavas, kurias, klebonams skatinant, parapijiečių yra gausiai remiamos.

Kol dar visi skyriaus nariai buvo fiziniai pajėgūs, beveik visa šalpa buvo nukreipta Vokietijoje pasilikusiems laisvės kovų invalidams ir sanatorijose esantiems kūrėjams -- savanoriams, kurių iš viso su invalidais yra šelpiamų 14 asmenų. Kalėdų ir Velykų švenčių progomis keletą metų jiems buvo siunčiama po 100 dol.

Atsiradus skyriuje nedarbingų ir ligonių, kuriems taip pat reikalinga materialinė pagalba, į Vokietiją besiuočiama tik 100 dol. Kalėdų šventėms.

Skyrius, kuriam pradžioje keletą metų teko vadovauti St. Baneliui, vėliau prof. A. Zubriui, maj. K. Aperavičiui ir dabar maj. St. Asevičiui, turėjo sąrašuose 32 narius, iš kurių du išvyko kitur apsigyventi, vienas išbrauktas ir mirė: L. Čuplinskas, P. Jagminas, E. Kasperavičius, A. Pabedinskas, V. Puodžiūnas ir B. Šaltmira. Dabartinis metu sunkiai serga J. Tamulaitis. Du nariai, sulaukę nustatytą amžių gauna pensijas.

Sausio 28 d. L. Namuose įvyko skyriaus narių metinis susirinkimas, į kurį atsilankė 15 narių. Susirinkimą atidarė pirm. K. Aperavičius, paprašydamas atsistojimu pagerbti praeitais metais mirusius skyriaus narius Vilių Puodžiūną ir Balį Šaltmirą. Susirinkimui pirmininkauti

pakviestas St. Banelis ir sekretoriumi J. Šipelis.

Praeitų metų veiklos apžvalgą padarė pirm. K. Aperavičius ir apie kasos stovį V. Kazlauskas. Valdyba, kiek aplinkybės leido, dirbo su atsidėjimu. Ji ėmėsi iniciatyvos ir suruošė kariuomenės atkūrimo šventės minėjimą, prie abiejų parapijų įvykdė rinkliavą, kuri davė virš trijų šimtų dolerių, organizuotai dalyvavo 16 d. Vasario šventės minėjimo iškilmingose pamaldose bažnyčioje ir šventės išvakarėse surengė pobūvį, iš kurio gauta apie 100 dol. pelno. Susirinkimas, išsklausęs Revizijos Komisijos J. Šipelio padarytą pranešimą, iš kurio matyti, kad viskas rasta tvarkoje ir nekilus klausimams

dėl pranešimų, išreiškė valdybai padėką. Taip pat išreikšta padėka ir abiejų parapijų klebonams už leidimą daryti prie bažnyčių rinkliavas ir skatinimą parapijiečius rinkliavas paremti.

Valdyba ir revizijos komisija buvo renkama iš visų dalyvavusių susirinkime narių, nestatant kandidatų atskirai. Slaptu balsavimu, pagal daugumą balsų, Valdybą buvo išrinkti St. Banelis, St. Asevičius ir K. Kregždė, o į revizijos komisiją J. Šipelis, V. Streitas ir K. Aperavičius. Valdyba pasiskirstė pareigas: St. Asevičius -- pirm., K. Kregždė išdėdinkas ir St. Banelis sekretorius.

(Nukelta į 4 psl.)

Atnaujinkim ryžtą Lietuvos laisvinimo darbe

Štai ir vėl švenčiame mūsų istorinę Vasario 16-ją, 44-ąją LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENĄ. Lietuvių tautos priešpaudos metų skaičius žymiai auga, o likimas nerodo jokių šviesesnių pragiedrulių. Nerodo jų ir tarptautiniai pasaulio politikos įvykiai be paliovos veikiami komunizmo nepaprasto veržimosi įsigalėti visose gyvenimo srityse, visose tautose, visose kraštuose.

Jei komunizmo grėsme šiandien jau susirūpinę visas laisvasis vakarų pasaulis, tai mums gerai pažįstantiems jo melą, be humaniško ribų naudojama brutalumo jėga, visa tarptautinės padėties įvykių raida kelia dar didesnį nerimą.

Ši 44-ji Lietuvos nepriklausomybės Akto paskelbimo šventė dvasiniai tebėra visų lietuvių vienodai švenčiama, tiek Sibiro tremtinių tarpe, tiek pavergtų tėvynėn ar laisvojo pasaulio žemynuose.

Lietuvos laisvės siekimo idėja ir Vasario 16-ji diena kiekvieno krašto lietuvių skirtingai įpareigoja. Mums, laisvuose demokratinuose kraštuose gyvenantiems tenka didžioji tų tautinių pareigų dalis ir atsakomybė, nes būdami laisvėje turime daug ir įvairių galimybių dalyvauti kovoje už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, tą kovą tęsti, nors dar užtruktų ir ilgą laiką.

Didėjant okupanto persekiojimams pavergtų tėvynėn, turi didėti ir mūsų pastangos prieš jį. Todėl Vasario 16-tos dienos proga atnaujinkim ryžtą remti kiekvieną Lietuvos laisvinime teigiamai besireiškiančią iniciatyvą stiprinant tautinę vienybę savųjų tarpe ir Lietuvos bylą keliant tarptautinėje plotmėje.

Vasario 16-ji įpareigoja pasiryžti aktyviau tęsti Lietuvos laisvinimo kovą ir mūsų jaunimą, be kurio neapsiejo jokia laisvės kova istorijoje, kuris visose idėjų kovose yra pirmaujantis.

Ši šventė primena tautinę pareigą kiekvienam lietuviui atnaujinti savo ryžtą jungtis į laisvinimo akciją ir atkakliu darbu, pastangomis ar lėšomis atiduoti savo jnaša.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas finansavo Lietuvos Nepriklausomybės Talkos leidžiamą Lietuvos Laisvės Kovotojų Dainų leidinį tikslu pagerbti ir įamžinti už Lietuvos laisvę kovojusių ir žuvusių mūsų nežinomų didvyrių atminimą. Leidinys, deja, dėl techniškių kliūčių nespės dar mūsų iškilmingos šventės išvakarėse pasiekti skaitytojų.

44-sios Lietuvos nepriklausomybės rimtyje ir susikaupime sveikiname visus lietuvius, tautos ateities kūrėją — mūsų patriotišką jaunimą, LNF rėmėjus ir dėkojame už kiekvieną auką, nes ji suteikia galimybių vienu ar kitu būdu dalyvauti Lietuvos laisvinimo akcijoj ir padeda įgyvendinti tai akcijai vesti LNT užsibrėžtus planus.

**Lietuvos Nepriklausomybės Fondo
Valdyba**

JEI HITLERIS BŪTŲ LAIMĖJĘS KARĄ...

Vokietija reikalauja erdvės

1937 m. lapkričio 5 į Wilhelmstrasse apsilankė šeši asmenys, kad išgirdus iš paties Hitlerio lūpų paaiškinimų. Tai buvo: karo ministeris ir ginkluotųjų pajėgų vyriausias viršininkas maršalas von Blomberg, armijos viršininkas gen. von Fritsch, laivyno vadas admirolas Raeder, aviacijos viršininkas gen. Goering, užsienių reikalų ministeris von Neurath ir Hitlerio adjutantas kariniams reikalams pulk. Hossbach. Šis jaunas pulkininkas užsirašė kiekvieną Hitlerio žodį ir po penkių dienų suredagavo labai slaptą raportą, kuris turėjo lemiamos reikšmės Vokietijos istorijai.

Posėdis prasidėjo 4 val. 15 min. vakare ir tęsėsi iki pusės devintos. Beveik visą laiką tik vienas Hitleris kalbėjo. Iš karto jis pastebėjo, kad tai, ką pasakys, yra išdava ilgo mąstymo ir gauto patyrimo valdant Vokietiją ketverius metus.

Vokietijos politikos tikslas, sakė Hitleris, yra užtikrinti vokiečiams saugumą, išlikimą ir vystimąsi. Tai gyvybinės erdvės (Lebensraum) klausimas. Vokiečiai, pabrėžė jis, turi teisę į daug didesnę gyvybinę erdvę už kitas tautas.

Kur rasti tą erdvę? Ne tolimose Afrikos kolonijose ar Azijoje, bet Europos centre, Reicho kaimynuose.

"Du kraštai, kurie savo širdyje nešioja mums neapykantą, užkerta kelią Vokietijai, tai Anglija ir Prancūzija. Tiesu kraštai yra priešingi bet kokiame Vokietijos sustiprėjimui. Todėl, problema, kuri statoma Vokietijai, galės būti išspręsta tik jėga, o tai nėra be rizikos. Lieka tik atsakyti į klausimą: kada ir kur?"

"Atidėjimas ilgesniam laikui plano vykdymą pasendintų modernų apginklavimą, tęsė Hitleris. "Specialios armijos" paslaptis negalės būti visą amžių išlaikyta. Pagaliau, pasaulis jau ir taip laukia puolimo iš Vokietijos pusės ir kas metai didina savo jėgas. Ir kada likusis pasaulis didina savo ginklavimąsi, mes turime imtis nutarimo puliti. Reikalas spiria, kad tokių sprendimų mes turime padaryti prieš 1943 - 1945 metus.

"Mūsų pirmasis tikslas yra vienu laiku sumušti Austriją ir Čekoslovakiją, kad panaikinus pavojų būti užpultiems iš šonų, pradėjus karą prieš Vakarus. Jei čekali bus nugalėti ir bus nubrėžta bendra Vokietijos - Čekoslovakijos siena, galėsime būti tikri, kad Lenkija laikysis neutraliai prancūzų -- vokiečių konflikto atvejuje."

Ką darys tokiu atveju Prancūzija, Anglija, Italija ir Rusija? Hitleris į šį klausimą atsakė paliesdamas eilę smulkmenų. Jis sakė esąs įsitikinęs, kad Anglija ir Prancūzija jau iš anksto išbraukė Čekoslovakiją iš Europos žemėlapių. Ir Hitleris išdėstė keletą patogumų, kurie susidarys Čekoslovakiją ir

Austriją prijungus prie Vokietijos. Tada bus įsteigtos geresnės strateginės sienos ir išlaikintos karinės jėgos "kitiems tikslams".

ru smūgiu. Ne tiek dėl nemoralinio Fuhrerio nutarimo, kiek dėl praktiškų priežasčių: Vokietija dar nebuvo pasiruošusi pradėti didelį karą.

SS vadas Himmleris, ištikimai tarnavęs Hitleriui, niekad nebandė atsitraukti... Nuotraukoje Himmleris ir Hitleris.

Jis nemanė, kad Rusija įsikištų, bijodama būti užpulta Japonijos. Italija nedarys jokių pastabų Čekoslovakijos užėmimui, bet nežinia, kaip ji pasielgs dėl Austrijos aneksijos.

Tą vakarą buvo mesti žaidimo kauliukai.

Armijos ir užsienio politikos vadai iš Hitlerio lūpų norėjo išgirsti tiksliai datą toms agresijoms. Hitleris pasakė, kad jie turi būti pasiruošę 1938 metams, arba vėliausiai 1943 - 1945. Šis atidėjimas jiems buvo tik-

Tad Blomberg, Fritsch ir Neurath išdrįso pakelti balsą ir ginčytis su Hitleriu dėl jo nutarimų.

Bet Hitleris nemėgo, kad jam priešintųsi, dar mažiau, kad taip darytų generolai ar jo užsienių reikalų ministeris. Nieko nesakydamas jis išvyko į savo vilą Berchtesgaden, ilgam apmąstymui ir tik sausio viduryje Neurathui pavyko gauti pasimatymą.

"Aš bandžiau jam įrodyti, vėliau Neurath aiškino Nuremberge, kad jo politika stumia į

pasaulinį karą. Tam aš nenorėjau pritarti. Aš priminiau karo pavojų ir tai ką sakė generolai. Jam tebesilaikant savo argumentų, pasakiau, kad tokiu atveju turės pasieškoti kito užsienių reikalų ministerio..."

Neurath visai nenujautė, kad Hitleris ruošėsi kaip tik tai padaryti. Po dviejų savaitių, minėdamas penkių metų valdžioje buvimą sukaktį, jis nutarė atnaujinti ne tik užsienių reikalų ministeriją, bet ir armijos vadovybę, abi aristokratų rezistencijos tvirtoves.

Armijos vadovybėje normalūs ir nenormalūs seksualiniai santykiai padėjo Hitleriui suduoti smūgį šiai kariškių aristokratijai.

"Moteris, pati to nežinodama, gali turėti įtakos į krašto istoriją ir į pasaulio likimą!" - rašė gen. Jodl savo dienorašty 1938 m. sausio 26 d.

Ta moteris buvo Erna Gruhn, maršalo Blombergo sekretorė, į kurią jis įsimylėjo 1937 m. pabaigoje. Jo pirmoji žmona buvo mirusi 1932 m. ir jis nutarė atsivesti.

Blomberg žinojo kad jo vedybos su paprasta mergina, kilusia iš liaudies, bus blogai priimtos kariškių aristokratoje, todėl jis kreipėsi užtarimo pas Goeringą. Tas nespriego vedyboms. Ar jis pats nebuvo apsiavedęs antrą kartą su persiskyrusia artiste? Ne tik tai Goeringas pritarė tam projektui, bet pasakė pasiruošęs padėti ir jei bus reikalo prašyti Hitlerio pagalbos.

Bet Blomberg dar turėjo varžovą. Goeringui tai nebuvo problema ir jis nė kiek nesivaržytų uždaryti tą jauną žmogų į koncentracijos stovyklą, bet galutinai pasiūlė, nepatogų varžovą pasiųsti su misija į Pietų Ameriką. Tai ir buvo padaryta.

Vedybos įvyko 1938 m. sausio 12 d. Hitleriui ir Goeringui būnant pirmaisiais liudininkais. Bet vos tik "jaunieji" išvyko į povestuvinę kelionę Italijon, kilo audra. Pradžioje tik gandai sklido. Generolai gaudavo telefoninius linkėjimus iš "laisvųjų moterų", kad armija vieną jų išleido į savo tarpą. Policijos centre Berlyne vienas inspektorius, tikrindamas gandus, at rado "Erna Gruhn" bylą. Pasi baisėjęs, jis parodė ją savo vir-

CHRUŠČIOVAS LAPĖS GUDRUMU...

(Atkelta iš 1 psl.)

kad pasitarimai tarp JAV ambasadoriaus Thompsono ir Gromyko tęsiasi toliau.

Anglais Adenaueris yra kiek nusivylęs, ypač po paskutinio savo pasimatymo su Macmillanu, kai šis pareikalavo didesnės materialinės paramos iš Bonnos vyriausybės anglų kariuomenės išlaikymui Vokietijoje.

Bet štai, Chruščiovas smarkiai "sukožiravo" — paskutiniu Kremliaus memorandumu, kuris buvo įteiktas Vakarų Vokietijos ambasadoriui Kroll, apie tą memorandumą Bonna ėmė viešai kalbėti tik praslinkus dviem savaitėm nuo jo įteikimo dienos. Chruščiovas, kuris sukūrstė taip smarkų puolimą prieš Adenauerį, ir tuo pačiu Vak. Vokietiją, staiga pakeitė žaidimą. Jis siūlė senam kanc-

šinininkui grafiui von Helldorfiui. Byloje buvo įrodyta, kad Vokietijos ginkluotųjų pajėgų vyriausiojo vado maršalo von Blombergo jaunoji žmona policijos buvo užregistruota prostitutė ir byloje buvo jos prisipažinimas, kad pozavusi pornografinėms nuotraukoms.

Helldorfo pareiga buvo bylą perduoti savo viršininkui Himmleriui. Nežiūrint, kad jis buvo naciis, anksčiau priklausė karininkų luomai ir tebesilaikė jų tradicijų. Žinodamas, kad Himmleris ieško gincų su armijos vadovybe, šią bylą panaudotų šantažui, tad jis nunešė generolui Keitelui. Helldorfas galvojo, kad Keitel, būdamas Blombergo artimas draugas, sutvarkys reikalą šeimyniškai karininkų tarpe. Bet Keitel nemorėjo žaisti savo karjera ir turėti sunkumų su SS. Vietoj atidavęs gen. von Fritschui, jis patarė Helldorfiui bylą parodyti Goeringui.

Niekas kitas neapsidžiaugė gavęs bylą į savo rankas, kaip Goeringas, nes buvo aišku, kad Blombergas turi apleisti armiją ir pat Goeringas užims jo vietą. Jis nunešė bylą Hitleriui, kuris susipažinęs iš pykčio įsiuto. Vadinasi, jo maršalas jį apstatė. Ir jis, Hitleris, buvo tų vestuvių liudininku!

Po pietų Goeringas nuvyko pas Blombergą supažindinti su byla. Maršalas sujauktas pasiūlė paneigti, bet Goeringas paaiškino, kad to neužteks ir armija reikalaujanti jo atsistatydinimo. Po dviejų dienų Blombergas, 60 metų amžiaus, kaip civilis išvyko į Kapri tęsti medaus mėnesį...

Karininkija jį persekiojo ir Italijoje. Jam buvo pasiūlyta, kad išgelbėjus karininkų garbę, jis turės nusišauti. Bet maršalas mylėjo gyvenimą ir savo jauną žmoną. Jis atsisakė nusišauti.

Blombergo vardas buvo išbrauktas iš armijos sąrašų. Kada kilo karas, jis pasislėgė tarnauti, bet nebuvo priimtas. Ir jis pasiliko ištikimas savo žmonai, kuri buvo jo kritimo kaltininkė. Blombergas mirė 1946 m. kovo 13 d. Nurembergo kalėjime, kur laukė tarptautinio teismo.

Kitame numeryje: FRITSCHUI NĖRA VIETOS VOKIETUOJE...

leriui nutraukti ryšius su Vakarais, duodamas suprasti, kad Vokietija ir Sovietų Sąjunga yra galinčiausios Europos valstybės ir judviejų draugiškas su gyvenimas būtų pasaulio taikos garantija.

Rusija visada laikė Vokietiją savo didžiausiu ir pavojingiausiu priešu. Ir nuo šio šimtmečio pradžios kiekvieną kartą, kai pasaulyje jautėsi politinis įtempimas, tie du kraštai, lyg verčiami kokios tai jėgos, imdavo galvoti ir studijuoti judviejų taikos sugyvenimo galimybes, pav., 1922 m. Rapalo vokiečių-sovietų sutartis, vėliau 1939 m. Ribbentropo-Molotovo paktas, kuris numatė pasaulio padalinimą tarpe dviejų "didžiųjų".

Nežiūrint baisaus kraujo praliejimo ir tų dviejų kraštų nualinimo per karą, taip pat nekreipiant dėmesio į nuolatinę ideologinę kovą, bet bendravimo perspektyva tarp sovietų ir vokiečių neišnyko. Ta idėja dažnai neduoda ramiai miegoti laisvojo pasaulio valstybių vyrams. Chruščiovas tai žino ir jis nekarta juos "gąsdina" pakartotias 1939 m. rugpjūčio 23 d. įvykius.

Kokios bus pasėkmės laiško Chruščiovo žygio Adenauerio adresu? Adenaueris pradžioje griežtai ir tvirtai paskelbė neįmanoma šito Maskvos pasiūlymo, bet vien jau to memorandumo faktas patarnauja jo asmeniškam prestižui — senas kancleris, lyg toji gražuolė, kuri peršasi du jaunikiams, dairosi į tą, kuris turtingesnis, kuris gražesnis?! Jis, be jokio abejojimo, atsimeina, kad yra dar nemažai Vokietijos piliečių, kurie nėra visai pamiršę "puikios" praeities ir kurie yra maloniai sujaukinti sovietų komplimentu: Europoje tėra tik dvi galingos valstybės: Sov. Sąjunga ir Vokietija.

Bet paskutinės žinios sako, kad Vakarų Vokietija nevengia ir ateity nevengs savo reikalus su Maskva tvarkyti tiesiai, be tarpininkų. Ypatingai, kad Vakarų Vokietija dar nėra tvirtai įtikinta, kas jos reikalus gali taip atstovauti, kad nepadarytų tik sau naudingus susitarimus.

Patys vokiečių politikai rimtai siekia, kad jie patys savo reikalus tvarkytų, nes tada žinos, kad jų saskaita nebus jokios nuolaidos padarytos. Bet toks savarankiškumas, savaimė suprantama, pirmiausia nepatinka anglams. O toliau ir kitiems, kurie į Vokietiją, kad ir labai jos pajėgumo reikalingi, bet žiūri kiek krevomis akimis.

Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!

ŠIANDIEN IR RYTOJ

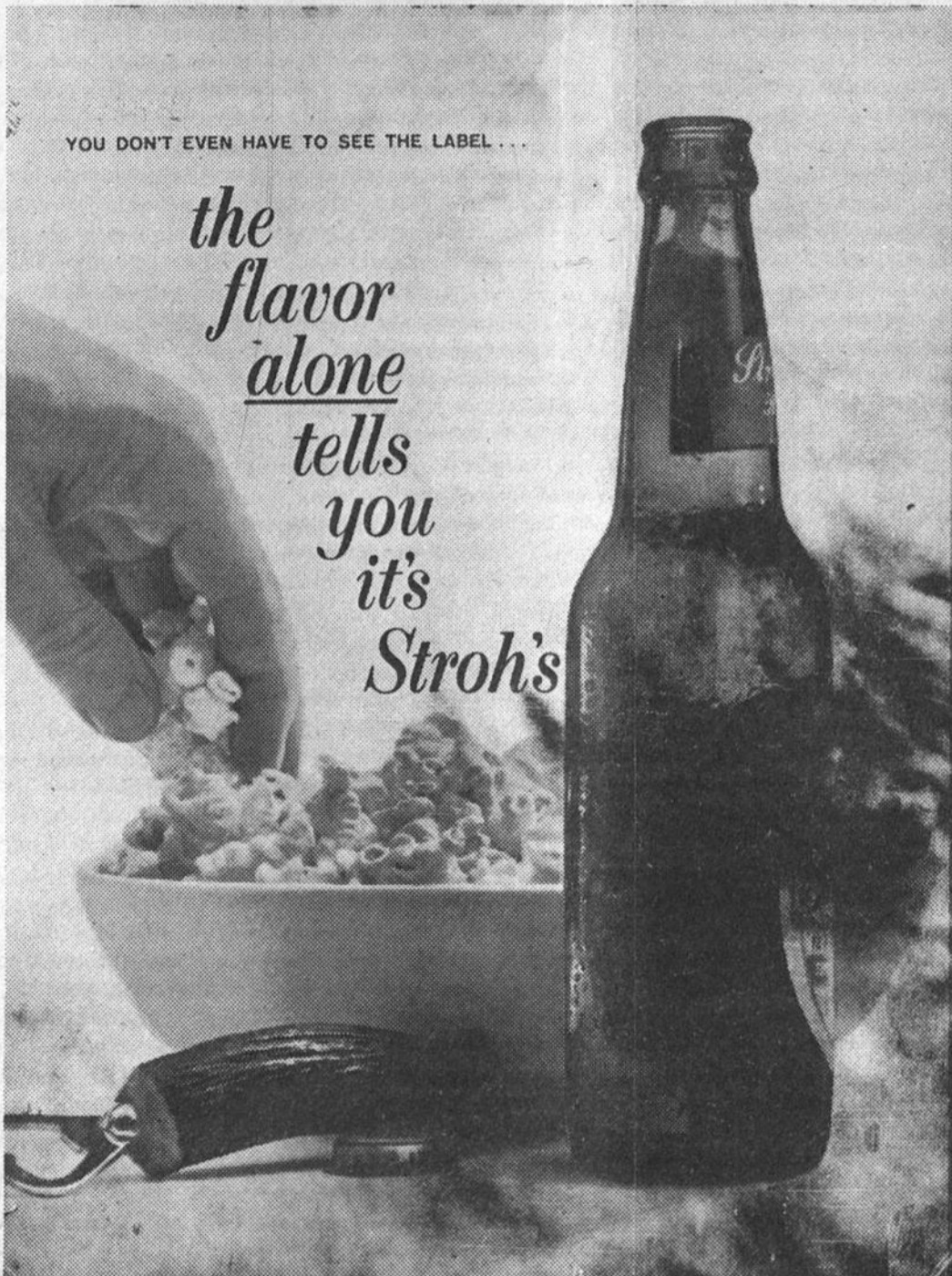
(Atkelta iš 1 psl.)

Išvadoj, Kinija pasiliks nuolatiniame bado būklėje, jei negaus didelės paramos iš šalių.

Bet Rusija neturi tiek išteklių, kad galėtų reikiamai remti Kiniją. Jos ekonominė ir techninė pagalba Kinijoj yra naudojama pramonės vystymui. Tačiau kinai turi valgyti. Tad Washingtonas daro išvadą, kad Kinija bus priversta importuoti javus ir paskubinti trašų fabrikų statybą. Kitaip, Kinijoj prasidės pavojingas sujudimas.

Ką komunistinis režimas galės daryti su išbadėjusia tauta? Ar kinai, kaip Gengis Khano laikais, neužpuls kaimynus, lyg skeriai, viską naikindami? Didžiausias pavojus gresia pačiai Rusijai. Ar jie atsilaukys prieš kinų masę ir ar neprasys vakariečių pagalbos prieš "geltonąjį pavojų"?

Bet parduoti javus Kinijai arba skolinti pinigų, taip pat reiškia Mao režimo tvirtinimą.

Žmonės dažnai mums pasako, kad Stroh's yra vienintelis alus, kurį jie gali atpažinti po pirmo gurkšnio. Priežastis: joks kitas Amerikos alus neturi Stroh's skonio, nes joks kitas Amerikos alus nėra gaminamas, kaip Stroh's... ugnim verdamas prieš 2000 laipsnių. Prašykite Stroh's... Amerikos vienintelio ugnim verdamo alaus!

VISUR POPULIARIOMIS KAINOMIS

jums patiks

Stroh's

...geresnis!

THE STROH BREWERY CO., DETROIT 26, MICH.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Rimti vyrai taip nesielgia

Jau senokai buvo kalbama, kad JAV prezidentas J. F. Kennedy galys priimti lietuvių delegaciją. Tokiam priėmimui dirvą pradėjusi ruošti Lietuvių Bendruomenė per atskirus savo veikėjus, gyvenančius arčiau Washingtono.

Aišku, jau vien tas faktas, kad JAV prezidentas gali priimti lietuvių delegaciją, kiekvienam lietuviui buvo malonus. Ir todėl nieko nestebino, jei buvo išgirsta ir sugestija, kad į tokią delegaciją, be Lietuvių Bendruomenės atstovų, įeitų ir ALT atstovai. Kitaip sakant, kad toji delegacija atstovautų visus lietuvius.

Buvo žinomos ir Lietuvių Bendruomenės vadovybės pastangos su ALT vadovybe susitarti ir visus priėmimo reikalus išsiaiškinti. Ir buvo stebimasi, to paties nepakeičiamo sekretoriaus pastangomis, tokią teisę Lietuvių Bendruomenei nepripažinti, iš vykimo išrūpinimo ją išjungti. Ešą, tokia teisė priklausanti tik ALTo vadovybei. Ir tada ALT vardu taip pat buvo padaryta pastangų, kad priimtų jo delegaciją.

Taip besiaiškinant įžengė ir į vasario mėnesio pradžią. O kada gi gali būti geriausia proga vykti pas JAV prezidentą, jei ne Vasario 16-tą. Ir štai, atėjo pranešimai, kad lietuvių priėmimas jau sutvarkytas, sudaroma delegacija ir jis įvyks vasario 16 dienos, 12 val. Delegacijoje bus 20 atstovų. Delegacijai priėmimą išrūpinęs Dr. P. Vileišis.

Tokius pranešimus, pirmuose puslapiuose, atspaudė Draugas ir Darbininkas. Kiti laikraščiai, jų tarpe ir Dirva, kadangi nebuvo gavusi oficialaus pranešimo, atspaudė vėliau ir mažiau pabrėžiančiose vietose.

Visiškai su kitokiu pranešimu pasirodė "Naujienos", vasario 2 d. atspausdamos vedamąjį, kuriame nesunku atpažinti ALT sekretoriaus, nuolat kalbančio apie niekinimus, rašymo būdą. Tame vedamajam, be kitų reikalų, jau kovojama ir su delegacijos sąstatu ir rašoma:

"Beveik visi jie republikonai. Jeigu jie nori pareikšti pagarbą demokratui prezidentui, nieko blogo tame nebūtų. Bet p. Vileišio tikslas yra ne tas: jisai stengiasi užbėgti už akių Amerikos Lietuvių Tarybai, kurią jisai jau seniai, kur tik gaudamas progą, niekina.

"Mums pasiteiravus Washingtono, buvo gautas atsakymas, kad audiencijos klausimas dar nesąs galutinai išspręstas. Bet tuo tarpu daroma maišatis — ir tai labai nepatogu laiku: prieš Vasario 16 minėjimą".

Tokio stiliaus Naujienų vedamasis tikrai nustebino. Atseit, jei šioje priėmimo istorijoje kas nepatiko ALT sekretoriui, tai jam reikia "Naujienose" parašyti tokį vedamąjį, kuris tikrai maišatį organizuotų. Negi to vedamojo rašytojas nenumanė ir nenumano, kad tokios žemos rūšies lietuvių tampymasis, kas turi delegaciją sudaryti, kas eiti, o kas neiti, nepasieks tų ausis, kurie anksčiau apie lietuvių geresnės nuomonės buvo ir tokiai delegacijai padėjo kelius praskinti.

Tokiems reikalams tvarkyti, susiderinti ir sutarimo pasiekti, laikraščio puslapiai vargiai kada gali padėti. Todėl jei ir Dr. P. Vileišis čia bus peranksti pasigarsinęs, kada dar viskas nebuvo užbaigta, taip pat nebus gerai savo pareigą atlikęs. Bet tuo labiau nebus gerai pasielgęs ir tokio vedamojo rašytojas, užuot to suderinimo siekęs kitais susitarimo keliais, jei jau būtinai pats nori toje delegacijoje dalyvauti, o eina per laikraštį visuomenės nuomonę organizuoti, kada vistiek ta visuomenė tų reikalų neišspręs.

Pradžioje čia buvome užsiminę, kad toks prezidento mostas lietuviams, juos priimti pasikalbėjimui, ir dar Nepriklausomybės šventėje, yra tikrai malonus. Žinoma, atsimenant realią tarptautinę būklę, gal nereikia laukti, kad kažin kokių ypatingų pareiškimo sulauktume. Bet lietuvių tautos ir laisvės pareiškimą padaryti pačiam prezidentui, taip pat nėra dažna proga ir jį reikia prideramai vertinti. Tat kiekvienam doram lietuviui ir labai skaudu, kad ir tai nepajėgta visu rimtumu, objektyvu ir taurumu atlikti. Būtinai prireikė pešynių, kad tu tai darai, o ne aš ten esu ar galiu būti.

Šis įvykis labai primena tas pačias ardymo pastangas, kada Tautinės Sąjungos iniciatyva būdavo Washingtono rengiami kongresai. Vis tos pačios jėgos nirdavo, kad tik jie ten gali būti, nors patys nei sugebėdavo, nei pajėgdavo tai padaryti.

Išvada šiuo atveju gali būti tik viena: rimti vyrai tokiais atvejais tikrai taip nesielgia!

B. G.

Sumanymas padovanoti Lietuvai "Laisvės Varpą" kilo tuoj pat, kai Lietuva pasiskelbė nepriklausoma valstybė. Kaip ir daugelis tų laikų didesnių sumanymų, taip mintis kilo Chicagoje, kuri prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą, karo laiku ir vėliau, buvo, galėtum pasakyti, Amerikos lietuvių veiklos centras. Neabejotina, kad "Laisvės Varpo" sumanymas turėjo tiesioginį ryšį su žinomuojų Amerikos "Liberty Bell" (Philadelphiajio).

Amerikos lietuviai, galvodami apie tinkamą dovaną Lietuvai, "užsoko" ant minties padovanoti jai kalbamojo "Liberty Bell" atlieją.

Amerikos lietuviai, radę laisvę savo antrojo Tėvynėj, padorėjo tos laisvės simbolį paaugoti savo senajai Tėvynai.

Adv. Jonas Bagdžiūnas Borden, kurio iniciatyva buvo atlietas Laisvės Varpas ir padovanotas Lietuvai, dabar, pasitraukęs į pensiją, gyvena netoli Chicagos. Šiais metais jam sueina 80 metų amžiaus sukaktis.

LAISVĖS VARPO tikrasis autorius buvo adv. Jonas Bagdžiūnas - Borden. Jis, pasikvietęs talkon keletą kitų Amerikos lietuvių, suorganizavo lėšų ir padarė viską, kad LAISVĖS VARPAS būtų Lietuvon nugabentas ir skambintų Kaune, Karo Muziejaus bokšte. Varpas turėjo ministro Br. Balučio sukurta įrašą: O skambink per amžius Vaikams Lietuvos: Tas nevertas laisvės, Kas negina jos. Kompozitorius A. Vanagaitis panaudojo šį ketureilį dainai "Laisvės Varpas".

Kai Laisvės Varpas buvo atgabentas Lietuvon, Trimitas -- Lietuvos Šaulių Sąjungos laikraštis -- atsidėkodamas Amerikos lietuviams už jų tokią brangią ir širdingą dovaną, atspausdino J. Turčiniškio eilėraštį.

gynai, Virš 90% Amerikos knygynų jos nepardavinėja ir labai nenoriai perka viešosios bibliotekos. Teko patirti, kad vos apie 100 bibliotekų Amerikoje tėra ją nusipirkę.

Nenoromis peršasi mintis, kad knygą tam tikri sluogsniai nesutiko palankiai todėl, kad ji duoda priešingą vaizdą gyvenimo Sovietijoje, kaip tie sluogsniai norėtų tą gyvenimą vaizduoti amerikiečiams. Sakoma, kad Amerikoje yra apie 30,000 viešųjų bibliotekų ir dar kitą tiek sudaro mokyklų, institucijų ir kolegijų bibliotekos. Galima apytikriai spėti, kad tarp 5,000 -- 7,000 bibliotekų yra prieinamos lietuviams.

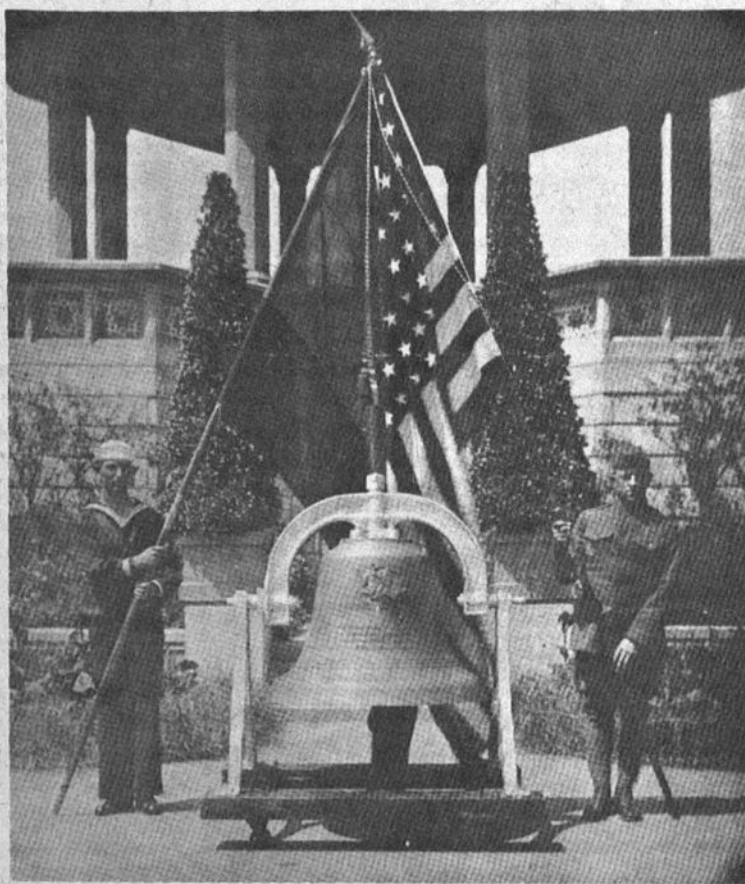
Ponia Kubertavičiūtė-Maurukienė, gyvenanti Elyria, Ohio, padarė žygius 10 apylinkės bibliotekų ir jos visos Armonienės knygą nusipirkę.

Lietuvių visuomenė, sekdamas p. Maurukienės pavyzdžiu, tik telefonu paskambindami ir paklausdami ar bibliotekoje tokia knygą yra, labai greitai galėtų bibliotekas įtikinti, kad reikia knygą turėti. Dar lengviau savo bibliotekas gali paveikti High school ir kolegijų studentai.

Jei keli tūkstančiai bibliotekų "Palik ašaras Maskvoje" įsigytų, būtų didelis įnašas Lietuvos propagandos reikalui. Su mažomis, bet skaitlingomis visų tautiečių pastangomis, mes daug galime padaryti, kad šios knygos pasirodymas nepraeitų tinkamai neišnaudotas.

B.K.,
Cleveland

O SKAMBINK PER AMŽIUS VAIKAMS LIETUVOS...

Laisvės Varpas Amerikos lietuvių 1922 m. padovanotas Lietuvai.

Laisvės Varpo organizatoriai, kuriems vadavo. adv. Jonas Bagdžiūnas -- Borden, iš Amerikos lietuvių gautomis aukomis šelpė ir pačią Lietuvą jos pirmomis kūrimosi dienomis. Laisvės Varpo Komiteto pirmininkas adv. J. Bagdžiūnas pakartotinai siuntė pinigų Lietuvos Taikos Delegacijai Paryžiui, 1919 metais Lietuvos Taikos Delegacija Paryžiuje gavo iš L. Varpo Komiteto dvi dideles aukas: pirmąją -- \$6,000 -- spalio mėnesį, o antrąją -- \$2,536,65 -- gruodžio mėnesį. Kaip tas Lietuvos šelpimas buvo vykdomas, matyti iš

dangaus karalystę", negu bile kokį biznį atlikti. Ypač mums, amerikonom, pripratusiems prie greito darbo, navatna tas išrodo.

Pargrįžus Voldemarui Paryžiui, pinigai pagalios gauta, ir mes siunčiam Jums didelį ačiū už tai. Gauta jie kaip sykis laiku, kada jie buvo kuoreikalingiausi. Savo laiške Jūs klausiate patarimo, kaip geriausia padarius ar siųsti tuojaus Laisvės Varpo pinigų, kaip tik jie susirenka, ar palaukti ir siųsti juos sykiu su Laisvės Varpu. Kabeliu, kurį aš siunčiau Jums šiandien, delegacija prašo, kad siųstumėt tuo-

LAISVĖS VARPUI

Skambėk, Varpe Laisvės, plačiai, iškilmingai,
Perkūno griaušiniams pritardamas gausk...
Kaip laidas liuosybės, skambėk pranašingai
Ir širdžia širdžių mūsų troškimams prijausk!

Pas mus atkeliavęs iš Laisvės gimtinės
Per pilnas pavojų Atlanto jūras,
Skardžiai užgiedok giesmę savo tėvynės --
Žalieji miškai Lietuvos ją supras. --

Pasauliui paskelbk mūsų tautos tvirtą valią --
Kovoti už laisvę iš paskutinos:
Už neprigulmybę įtems visą galią
Ir neišsigas jinau kraujo kainos...

Skambėk, Varpe Laisvės!... tegul visi girdi --
Tavęs mielai klausio visa Lietuva,
Drąsos ir narsumo įkvėpk į jos širdį, --
Skambėk, kolei tęsis už laisvę kova!

Laukais ir miškais tavo garsas teritas,
Tegema iš jo stebuklinga jėga.
Pritars tau visur garsus karo trimitas,
Drąsiau su tavim skambės kanklių styga.

Klausyk valios tų, kurie tave lydėjo --
Nepriklausomybės sargyboj būdė;
Į širdį tau jie savo širdis dėdė,
Už tai tu jų broliams dėkingiems skambėki.

Kuomet kova baigsis už laisvę laimingai,
Tu puolusias mūsų aukas apraudok,
Jų atmintį gerbdamas gausk gedulingai,
Kol plaks širdis tavo, liūdėk ir vaitok!...

J. Turčiniškis

ministro Br. Balučio laiško, rašyto adv. J. Bagdžiūniui. Laiškas aiškiai parodo, kaip Amerikos lietuviai talkininkavo Lietuvai ir kiek toji talka buvo svarbi Lietuvos žmonėms. Laiško turinys toks:

"Malonus Tamsta:

Jūsų laišką iš spalio 30 d. gavau vakar. Šiandien, pasikalbėjęs su Delegacijos nariais, išsiunčiu Jums kabelį. Pirmiausiai dėlei Jūsų pasiųstų "Laisvės Varpo" pinigų. Jūsų kabelis, datuotas spalio 4 d., ir pranešantis, kad Prof. Valdemaro vardu siunčiama 50,000 frankų gauta spalio 7 d. Tų pinigų Lietuvos Taikos Delegacija Paryžiuje negalėjo gauti, nes prof. Volde-maras, kurio vardu buvo siųsti, buvo išvažiavęs Kaunan ir grįžo tik pabaigoj spalio mėnesio. Pas Prancūzus yra taip daug įvairių formalistikų ir tiek trukdymų daroma ant kožno žingsnio, kad lengviau, anot patarlės "įeiti į

jaus, kaip tik susirenka ir kad pasiųstumėt tuojaus visą sumą, kurią turite dabar surinkę. Prašome dėlei sekančių priežasčių:

1. Delegacija turi padengti ne tik savo, kaip Delegacijos, išlai-

das, bet turi padengti taipgi ir daugybę Lietuvos Valdžios išlaidų užrubežyje, o jos siekia pusėtinų sumų. Išlaidos surištos su užpirkimu Lietuvos valdžiai nuo S. V. Likvidacinės Komisijos čia Prancūzijoje; išlaidos su jų sutraukimu gelžkeliais iš įvairių sandėlių Prancūzijoje į vieną uostą (La Pallice); išlaidos su laivų samdymu ir krovimu į vagonus, iš vagonų ir į laivus (du laivų jau Lietuvoje -- vienas Liepojuje, kitas Klaipėdoje, trečias baigiamas krauti, ketvirtas dar pasilieka); išlaidos su užlaidymu apie 150 mūsų kareivių La Pallice uoste (prekių vagonuose ir sandėliuose sergėjimui ir krovimui); išlaidos, surištos su išgavimu lokomotyvų ir pargabenu mu jų iš Prancūzijos Lietuvon; algos ir užlaikymas mūsų mašinistų, pargabentų iš Lietuvos, lokomotyvų ir vagonų paėmimui; išlaidos, surištos su Brigados organizavimu, gabenimu štabo oficerių, reikalingų Lietuvos armijai, -- tai tik keletas stambesnių išlaidų, kurias mūsų Delegacija turi padengti, neskaitant jau avansų, kuriuos priseina išdavinėti kitoms Lietuvos Valstybės pasiuntinyboms užrubežyje. Iš to galite suprasti, kad Lietuvos Delegacijai Paryžiuje tankiai priseina riestai su finansais.

2) Lietuvoje, kaip žinome, iki šiolei (kol savo lietuviškų pinigų neišleista), kursuoja vokiška (taip vadinama Ober-Ost) markė ir Lietuvos Valdžia, žinoma, gauna iš žmonių tik tokius pinigus (neskaitant rublių, kurie šiuo laiku verti ne daug daugiau, negu popiera, ant kurios jie spausdinti). Darydama savo išlaidas užrubežyje, valdžia yra priversta šias markes mainyti į svetimų kraštų pinigus, o kadangi vokiška markė dabar yra baisiai nupuoliusi (suvirš 4 markės už 1 franką, ir tarp 36 - 40 markių už 1 dolerį), tai Jūs, kaip bankininkas, gerai suprantate, kokią baisiai sunkią našą turi mūsų valdžia su užrubežinėmis išlaidomis. -- Šimtas tūkstančių markių Lietuvoje yra dideli pinigai, bet kuomet jas išmainys į frankus, sterlingų svarus ar dolerius, gausi tik žiupsnį, kuriuom užrubežyje nedaug ką padengti gali.

Štai kodėl šiandien, prie tokios žemos valiutos, būtų didžiausias prasižengimas traukti iš Lietuvos jos pinigų užrubežin -- nuo to juk skriauda Lietuvos valstybei ir jos žmonėms. Iš kitos vėl pusės, sakysim, Amerikos doleris pasiekė beveik aukščiausio laipsnio (šiandien, sakysim, už vieną dolerį duoda 7,70 frankų, kuomet 4 - 5 mėnesiai tam atgal davė tik apie tą jo valiutą ir kad tokiu būdu padarius Lietuvos Valdžiai didžiausią patarnavimą, apsaugojant ją nuo didelių nuostolių, kuriuos ji priversta turėti mainydamas markes į svetimautišką valiutą padengimui skubių išlaidų, be kurių ji negali tinkamai savo reikalų varyti.

Jūs, p. Bagdžiūnas, kaip bankierius, geriau tuos dalykus suprantate už daugelį kitų, ir kaip geras tėvynainis, privalėtum aiškinti visiems, kad jie skubintų savo Valdžiai pagalbon, siųsdami kiekvieną centą tuojaus, nelaukdami. Tuomi bus padarytas didžiausias pasitarnavimas Lietuvos Valdžiai, kuri randasi sunkiausiam finansiniame padėjime.

Delegacija Paryžiuje iki šiolei yra svarbiausia Lietuvos Valdžios, taip sakant, agentūra, per kurią Valdžia padengia savo iš-

(Nukelta į 4 psl.)

REIKIA DAUGIAU
TOKIŲ...

Teko patirti, kad amerikiečiai skaitytojai labai gerai atsiliepia apie Armonienės gyvenimo is-

torijos knygą "Leave Your Tears in Moscow". Armonienė ir Nasvytis yra gavę daug laiškų iš lietuvių bei amerikiečių. Daug amerikiečių teigia, kad šita Lietuvos eilinio piliečio tragedijos knyga, atidariusi jiems akis apie komunizmą.

Nežiūrint, kad knyga turi pasisekimą skaitytojų tarpe, bet ji nepasidarė "best-selleriu", yra beveik nežinoma plačiai amerikiečių visuomeni. Knygą palankiai nesutiko didieji Amerikos magazinai. Beveik nė vienas jos nerecenzavo.

Labai nenoriai ją platina kny-

B. K. Balutis, kurio sukurti žodžiai buvo iškalti varpe, dabar Lietuvos Igaliojamas ministeris Anglijoje.

TORONTO LIETUVIŲ ŽINIOS

(Atkelta iš 1 psl.)

Sumanymuose buvo iškeltas klausimas įsigyti tautinę vėliavą, kurią mirus skyriaus nariui, būtų apdengiamas jo karstas ir laidojant kapinėse ta vėliava, pagėdaujant, kaip atmintis, būtų atiduota pasilikusiems artimiausiems giminėms. Taip pat nutarta Vasario 16 d. šventėje organizuoti su vėliava iškilmingose pamaldose dalyvauti šv. Jono parapijos Bažnyčioje, o kariuomenės atkūrimo šventės minėjimo pamaldose taip pat su vėliava organizuoti dalyvauti Prisikėlimo parapijos Bažnyčioje.

Iškeltas klausimas atgaivinti Toronte buvusią ir sau laiku aktyviai veikusią karių sąjungą, kuri, kontakte veikdama su kūrėjų -- savanorių skrymiu, galėtų suburti didesnes pajėgas ne tik kariuomenės šventės ruošiant, bet ir bendrai gaivinant karišką dvasią priaugančioje kartoje.

K. Aperavičius, kuris organizaciniame gyvenime visuomet atstovauja karius ir yra bene vienintelis atstovas iš buvusios karių sąjungos valdybos, pažadėjo artimiausioje ateityje karių sąjungą atgaivinti.

Visų susirinkime dalyvavusių buvo padaryta nuotrauka ir gyvai porą valandų užsitęsęs susirinkimas buvo baigtas su linkėjimais naujai valdybai dirbti tautos gerovei ir savitarpinės broliškai pagalbai.

Bs.

Pradėjo antrą dešimtmetį

Toronto Lietuvių Namai įžengė į savo gyvavimo antrą dešimtmetį. Prieš 10 metų su tūkstančiu dolerių rankpinigių užpirkti 45 tūkstančių vertės gerokai

apleisti namai. Namų valdybai sudarė nelengvą rūpestį sutelkti reikiamą sumą įnešti sudarant nuosavybės dokumentus. Dėka tuometinio Namų Fondo Valdybos pirm. J. Strazdo, Al. Kiršonio, Kl. Dalindos, J. Karkos, O. Indrelionės ir daugelio kitų energingai veiklai, ir ši kliūtis buvo nugalėta. Visuomenė suprato L. Namų reikšmę lietuvių visuomeniniame gyvenime ir savo įnašais pradėtą darbą paremė.

Igytus namus ne tik reikėjo gerinti, juos pritaikant visuomeninei veiklai, bet ir praplatingant, pristatant priestato antrąjį aukštą, kuris, su pagrindiniu namų remontu atsėjo virš 12 tūkstančių dol.

Skolos vertė spaudis ir visuomenės veiklai veltui duodamas patalpas, kurios, vidutiniškai, nuomos kaina įkainojamos apie 2500-3000 dol. metams, apriboti, nors ir jaučiamas visuomeninei veiklai žala. Per dešimtį metų, tęsiamas Namų Fondo vajas davė apie 26 tūkstančių dol. įnašų.

Atsiradus kitiems parapijiniais statybiniais projektams, tolimesniam L. Namų Fondui įnašų gavimas žymiai pasunkėjo, ir, kaip buvo projektuojama įsigyti didesnius L. Namus, vargiai ar bepasiseks suverbuoti didesnės apimties pastatui reikiamos sumos, tuo labiau, kad dar esama virš

16 tūkstančių sena už namus skola ap sunkina tolimesnį plėtimąsi.

Tiesa, L. Namai pagal gautą čarterį yra kvalifikuojami kaip ne pelno organizacija ir negali būti daromas iš jų bent koks pelnas. Dėl tos priežasties praėjusiais metais iš valdžios organų pusės buvo daromos L. Namams nuostolingos klūtys. Dabar, atrodo, tos klūtys pašalintos, bet tai nėra pilnos garantijos, kad jos nepasikartos.

Reikia pripažinti, kad nelengvomis pastangomis įgytų lietuviškų visuomeniškų židinių — L. Namais ir patys dalininkai permažai siejasi dėl jų egzistencijos bei ateities veiklos. Iš esamų virš 500 dalininkų, į metinius visuotinius susirinkimus atsilanko vos nepilnas šimtas. O, kai reikia sudaryti valdomuosius organus, neatsiranda norinčių kandidatų. Dėl tos priežasties, tenka ir prieš jų norus, senuosius apdrausti tolimesniam darbui.

Toks negeistas mūsų visuomenėje reiškinytis yra jau senokai pasireiškęs ne vienoje mūsų visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Dažnai skaitome spaudoje, kad tokios ar kitokios organizacijos metiniame susirinkime, neatsiradus kandidatų, palikta ta pati valdyba.

Šių trūkumų neįaučia, atrodo, mūsų ekonominės organizacijos, kurios pajėgia mokėti už posėdžius. Su

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Vincas Baziliauskas dantų techniko įmonėje, kurią jis turi atidarys Chicagoje. V. Račkausko nuotrauka

Vincas Baziliauskas kuriasi Chicagoje

Retas Detroito lietuvis nežino svetingos, naujųjų ateivių nuo Kybartų — Baziliauskų šeimos ir jų puošnios raudono mūro rezidencijos Sorrento gatvėje. Vasarą namas skęsta rūtų, rožių, bijūnų, jurginų jūroje. Jų namuose svečias mielai laukiamas ir vaišinamas pačios Baziliauskių šeimos — Oren-taitės paruoštais lietuviškais valgiais. Čia pilna lietuviškų laikraščių, knygų. Skamba lietuviška daina. Pats Baziliauskas dažnai pavaduoja vargoninką lietuviškose pamaldose. Čia

visur jaučiama miela lietuviška jaukuma.

Retas Detroito lietuvis nežino energingojo Stasio Geldausko vedusio Baziliauskų gražiąją Danutę ir auginančio du vaikučius. Jis, statydamas namus, dirbdamas dirbtuvėje dar randa laiko visuomeninei veiklai ir vaidinti lietuviškuose vaidinimuose bei dalyvauti teatro išvykose.

Retas Detroito lietuvis nežino jauniausio Baziliauskų sūnaus Vinco-Viliaus, aktyvaus visuomenininko ir Kovo komandos futbolisto.

Vincas gimė Kybartuose 1926 metais. Vokietijos pabėgėlių stovyklose mokėsi dantų technikos. Amerikoje, pašauktas į dėdės Samo tarnybą dirbo kaip dantų technikas. Grįžęs iš kariuomenės neilgai jis pasilieka pas tėvelius. Veda lietuvaite iš Chicago ir persikelia pats gyventi į tą laisvųjų lietuvių sostinę. Čia jis, užuot kitiems tarnavęs ir bevaltiškai fabrike kortelę "punchavęs", atidaro savo dantų techniko įmonę 63-čioj gatvėje.

Jau pačios pirmosios savaitės parodė, kad jis pasirinko teisingą kelią įsikurti daugelio galimybių, bet ir žiaurios konkurencijos mieste. Nors tedaro porcelano karūnėles bei tiltelius, bet jau dabar vos spėja apsidirbti. Tat teks greitai įmonę plėsti ir samdytis pagalbos.

Kiek žinoma Vincas Baziliauskas yra pirmas lietuvis dantų technikas įkūręs savo įmonę Chicagoje.

VAR

Vasario 16 minėjimas moterims

Vasario 16-sios minėji-

mas moterims įvyks vasario 11 d., 4 v. v. Jaunimo Centre — Čiurlionio Galerijos patalpoje.

Minėjamą trumpu žodžiu atidarys ALT pirmininkas kun. A. Stašys. Invokacija — tėvas dr. J. Kubilius S.J. Paskaita — Lietuvių jaunimo tautiško problema Amerikoje — Dr. Ald. Balčytė-Gravrokienė.

Meninėje programos dalyje — lietuvių kompozitorių kūriniai. Atliks sol. Roma Mastienė, prie fortepiono komp. V. Jakubėnas. Maironio patriotinės poezijos deklamavimas — Indrė Paliokaitė. Minėjamą filmuos J. Lieponienė.

Chicagos ir apylinkių moterys kvečiame skaitlingai dalyvauti. Moterys prašomos pasipuošti tautiškais rūbais. Šį minėjamą rengia vyresniosios giedrininkės.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 10 D. Lietuvos Nepriklausomybės Tautos Ruošimas Vasario 16 d. minėjimas B. Pakšto salėje 7:30 val. vakare.

VASARIO 10 D. Brighton Parko Moterų Klubo šokių vakaras Vengliausko salėje.

VASARIO 11 D. Illinois ir Indijos Vyčių "Lietuvos prisiminimai" Sherman viešbutyje.

VASARIO 17 D. Clevelando Dramos Studijos statomos Balio Sruogos "Uošvės" vaidinimas Jaunimo Centre. Rengia LFK Lituanica.

VASARIO 17 D. Varpininkų Filisterių Draugijos koncertas-balius B. Pakšto salėje.

VASARIO 18 D. Amerikos Lietuvių Tarybos rengiamas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas Marijos Aukšt. mokyklos salėje 2 va. p.p.

VASARIO 24 - 25 D. Vid. Vakarų sporto apygardos prieauglio klasių tinklinio ir stalo teniso pirmenybės.

VASARIO 25 D. JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės ruošiamas Vasario 16 d. minėjimas parapijos salėje.

VASARIO 25 D. Šv. Kazimiero vienuolyno rėmėjų 50 m. suak-ties minėjimas Marijos gimnazijos salėje.

KOVO 3 - 4 D. Vid. Vakarų sporto apygardos vyrų tinklinio, moterų tinklinio ir krepšinio, moterų ir vyrų stalo teniso pirmenybės.

KOVO 3 d. Brighton Parko Moterų Draugijos Užgavėnių balius. KOVO 4 D. Chicagos skautų Kaziuko mugė Jaunimo Centre.

KOVO 6 D. Lietuvos Vyčių sen-draugių kuopos Užgavėnių blynų vakaras Vyčių salėje.

LAISVĖS VARPAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

laidas užrubežyje ir taipgi gauti pinigų, aukas iš išeivių. (Prezidentas Smetona savo kablyje į Amerikiečius, kuris jau buvo įsuly laikraščius paskelb-tas, taip pat prašė jus siųsti pinigų per mūsų Delegaciją).

Mūsų Delegacija savo dabartiniam sąstatui rengiasi baigti darbą, pradedant nuo gruodžio 1 d. Užbaigus likvidavimą, pasiliks čia tam tikras atstovas su štabu tolimesniam reikalų vedimu. Todėl, kol nebus duota kito padavėjimo, siunčiami iš Amerikos pinigai, privalo būti siunčiami ne atskiro asmens vardu, bet vardu Lietuvos Delegacijos, tokiu antraštu: Delegation de Lituanie, 55 Avenue Marceau, Paris. Meldžiu tai paskelbti laikraščiuose ir kitų žiniui.

Mes su dideliu žingeidumu sekėme čia jūsų pasidarbavimus laike Laisvės Varpo išleistuvių, Liuosybės Savaitės ir t.t. Mums didžiai buvo smagu matyti jūsų energiškus pasidarbavimus Tėvynės labui ir daug kredito priklauso jums ir visiems Chicagočiams, kurie su tokiu energišku darbu vosi. Mes tik prašome, idant Jūs ir ant toliau nenuleistum rankų panašiam šventam darbe, nes Tėvynė, ant nelaimės, dar ne visai yra išėjusi ant ramaus vieškelio, bet priešų apėsta dar vis kovoja už savo laisvę. Ji ją iškovos -- apie tai nei Lietuvoje, nei čia niekas neabejoja -- neabejokit ir Jūs Amerikoje. Bet atsiminkit, kad greitai ir didžiausia pagalba yra reikalinga, ir visi ją turime Tėvynėi teikti, kas kuom gali -- ir politikoj, ir kardu priešus atmušt ir pinigais, ir propaganda. Jeigu galima taip išsireikšti, esame jau prilypę arti kalno viršūnės -- Lietuvos nepriklausomybės iškovojimo -- tad, kiek kovoje ir aukavę, nenuleiskim rankų, nesudribkim ant kelio, viršūnės nepasieks.

Žinau, pailsusiems yra sunku. Paskutiniai žingsniai visuomet sunkiausi, bet juos Lietuvių tauta padaryti turi, kad neprašytų viskas, kas su tokiu pasišventimu iki šiolei iškovota. Lietuviai Lietuvoje ir yra pasiryžę tautai padaryti ir padarys. Aš neabejoju, kad ir Amerikiečiai, sudarantieji čielą mūsų tautos ketvirtadali, tautai taipgi padarys ir amžiną savo tautos padėką tuomi užsitarhaus.

Su tikra pagarba,

B. K. Balutis.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKIA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJFAFA vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Bishop 2-1397

Šiauriečių kariuomenė Petersburg miesto apgulimo metu 1865 m. pradžioje. Tą miestą paėmus, tuoj krito ir pietiečių sostinė Richmond, kas reiškė karo pabaigą.

PILIETINIO KARO 100 METŲ SUKAKTIS (3)

K. S. KARPIUS

PIETIEČIAI ŽIAURIOJE OKUPACIJOJE

Karui pasibaigus, pietiečiai liko visai parblokti. Ketvirtadalis jų vyrų, dėvėjusių uniformas, buvo žuvę arba mirę nuo žaizdų ir ligų. Tūkstančiai kitų liko sužaloti, raiši. Greta to, abi pusės primetė viena kitai žiaurų elgesį, net kankinimus, nelaisvėn paimtų karių.

Dar labiau sužalotas buvo pats kraštas: miestai išdeginėti, dirbuvės, kokiais tada turėjo, išgriautos, geležinkeliai suardyti. Turtinai, gerai išvystyti dvirai Virginijoje, abiejose Carolinose ir gretimose valstijose, šiauriečių armijų buvo paversti tyrais. Namai, pastatai tik griuvėsių ir degusių krūvos.

Išlaisvinimas apie 3,500,000 negrų iš pagrindų sugriovė tuometinį ekonominį gyvenimą. Buvę vergai, nemokę kitokio darbo kaip tik vatos laukuose dirbti, liko našta patiems baltiesiems.

Nugalėtojai šiauriečiai atėmė pietiečiams pilietines teises. Atsiuntę civilinius valdininkus pradėjo vykdyti, praklinu žodžiu vadinamą, "atstatymą". Baltieji beteisiai atsidūrė išlaisvintų, šiauriečių armijų globojamų negrų sukuryje, paversti pastumdėliais.

Negrai kareiviai iš šiaurės, su panieka stumdė gatvėse praeinančius baltuosius, neleido jiems šaligatviu eiti, turėjo pasitraukti negrui iš kelio.

Kai dabar, kada JAV kariavo su svetimomis valstybėmis, nugalėtas vokiečius, japonus, italus amerikiečiai tuoj stengėsi vėl pastatyti ant kojų. Su savais anuo laiku elgėsi taip žiauriai, kaip dabar bolševikai okupuotose kraštuose elgiais.

Nors šiauriečiai didžiavosi karo laimėjimu, sutraukę vergijos retėžius, bet mažai jie negrais rūpinosi. Negrų laisvės svajono-

Gen. Grant'o nuotrauka, daryta 1864 m.

nės virto ilgų metų, net gentkarčių, nusivylimu. Seną, negrams pažįstamą vergijos sistemą suardžius, jie liko išvietinti, be maisto ir be namų žmonės. Šiauriečiai jiems sukėlė iš lentų patalpas, sutvėrė koncentracijos stovyklas, ir davė šio kio tokio maisto. Nors jie galėjo persikelti šiaurėn, bet čia jų niekas nelaukė, ir jie negalėjo pastoviai įsikibti.

Nugalėtojų uždėta žiauri okupacija, konfiskavus žemes, įstai-

gas, ir dar apkrovus sunkiais mokesčiais tęsėsi iki 1877 m., taigi 12 metų.

NEGRŲ TEISIŲ SUVARŽYMAS

Po Lincolno nužudymo, jo antrą terminą baigė viceprezidentas Johnson. Po jo prezidentavęs, taip pat du terminus, generolas Grant tęsė nugalėtojų politiką. Tik 1877 metais prezidentu Hayes, taip pat respublikonas, įsakė baigti okupaciją. Atšaukė kariuomenę ir civilinius valdininkus.

Atgavę pilietines teises, pietiečiai pradėjo atsikvėpti. Jau galėjo balsuoti prezidentą renkant, ir pradėjo rinkti į kongresą savo atstovus ir senatorius Washingtono savo reikalus ginti.

Prieš pilietinį karą nebuvo stumdymosi ir neapykantos tarp baltųjų šeimininkų ir jų darbininkų negrų. Ne visi pietiečiai turėjo negrus vergus darbams dirbti. Dauguma buvo šiaip sąsiūsmulūs žemdirbiai - ūkininkai. Negrų darbą naudojusį didelių ūkių - dvarų savininkų buvo tik 1 nuošimtis, kurie laikė po 20 ar mažiau vergų, kur su jais turėjo prieglaudą ir jų šeimos.

Kaip atsitiko, kad išlaisvinti negrai prarado savo teises šiaurės baltųjų krauju brangiai įkovotas?

Negrų suvaržymas pradėtas apie 1890 metus, kai tik baltieji pradėjo susitvarkyti savo valstijose, išrinkę savo gubernatorių ir seimelius.

Esant sugriautam ūkiniam gyvenimui, negrai daugiausia susimetė į baltųjų atstatomus miestus ir miestelius. Neužmiršdami negrų saulavaliavimo su jais ilgą okupacijos laikotarpį, baltieji pradėjo bijoti blogų pasekmių: kad gali prasidėti maišytos vedybos. Tai privertė įvesti aiškius griežtus įstatymus, suvaržančius negrų judėjimą ir santykius su baltaisiais.

Buvo nustatyta, kuriose miestų dalyse juodieji gali apsigyventi, į kokias krautuves, valgyklas lankytis. Tramvajuose sėdėti tik užpakalinėse sėdynėse. Traukiniuose jiems buvo paskirti vagonai. Nustatyta kokiuose parkuose vaikščioti. Teatruose sėdėti tik viršutinėse galerijose. Baltųjų dalyse negrai tarnai galėjo eiti tik viduriu gatvės, pasitraukti nuo šaligatvio, kur baltas turėjo praeiti. Visur įrengtos atskiros išvietės negrams ir baltiesiems ir tt. ir tt.

Tat tokioje nelygybėje atsirado negrai jau išlaisvinti nuo verstino darbo ir priklausomybės ponui. Darbams pasitaikant ūkiuose ir miestuose, jie pradėjo gauti darbus už algas, bet tik paskutiniausius juodus darbus, be teisės pramokti ar užimti amatininko darbą, nors tuo galėjo verstis savųjų tarpe.

Įvesta griežti įstatymai negrams už užpuolimus baltų moterų, nekalbant jau draudimo apsiųsti. Kadangi tik po I pasaulinio karo, palengva buvo panaikintas taip vadinamas "lynčiavimo" įstatymas, tūkstančiai negrų neteko gyvasčių už užpuolimus baltų mergaičių ir moterų. Jei kur policija pirmiau tokį įtartą negrą uždarydavo kalėjime, nakties metu kalėjimas vi-

sada būdavo išlaužtas, negras išvestas ir pakartas.

Ta pati bausmė buvo, jei pasitaikydavo susekti negrą, vedusį baltą moterį. Vienas didelis skandalas buvo kai pragarsėjęs kumštinių negras Jack Johnson apsidėdė baltą merginą. Jie skubiai turėjo išbėgti į Meksiką. Tik taip jis išliko nuo sugavimo bet niekad negalėjo sugrįžti į JAV.

VARŽYTINĖS UŽ NEGRUS IRJŲ BALSUS

Pietų baltieji, negalėdami dovanoti respublikonų partijai už negrų išlaisvinimą, pasirinko remti demokratų partiją. Tuo vardu partija sustiprėjo ir 1885 metais pirmutinis demokratas, Grover Cleveland, buvo išrinktas prezidentu.

Pasikeitė ir tų partijų rolės. Dabar demokratų partija skaitosi negrų globėja ne tik pietuose, bet ir šiaurėje. Ir už tą rolę pastarais laikais abi šios partijos varžosi. Varžytis yra už ką, nes šiaurėje negrai turi pilną balsavimo teisę.

1953 - 54 metais, jau Eisenhoweriui prezidentaujant, iš Washingtono išėjo labai karingi užsimojimai prispausti pietų baltuosius. Ir Eisenhower buvo net pasiuntęs kariuomenę į Little Rock, Arkansas, priversti miesto valdybą įleisti kelis negriukus į baltųjų gimnaziją.

Eisenhowerio paskirtas Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Earl Warren teisme pravedė nuosprendį prieš valstybių baltųjų įstatymus, kad neišleidimas negrų į baltųjų mokyklas reiškia varžymą piliečių laisvės ir yra nusižengimas prieš krašto konstituciją. Triukšmaujant ir pakurstant negrus įsiveržti į tą vieną numatytą mokyklą, buvo pastanga atlikti visuotinį vaidinimą negrams pradžiuginti ir sukelti sau simpatijas gauti negrų balsus šiaurės didmiesčiuose 1954 metais įvykstančiuose kongreso atstovų rinkimuose. Už tokį teismo nuosprendį pietų negrų naudai, šiauriečiai juodukai turėjo parodyti respublikonams entuziastišką dėkingumą balsavimų dieną.

NEGRŲ RESPUBLIKOS IDEJA

Lincolno ir kitų idealistų, prieš 100 metų dėtos pastangos negrus padaryti laisvais žmonėmis, nujėjo niekais. Likus jiems apgailėtinoje padėtyje, nuo tada, iki šiai dienai, jais naudojasi politikieriai - spekuliantai. Ir greta jų -- socialistai -- komunistai.

Žydai socialistai revoliucionieriai, radę čia negrus vergiškoje padėtyje, kada Rusijoje ir kitur baudžiuninkai jau buvo išlaisvinti Lincolno laikais, New Yorke įsteigė negrų pažangos sąjungą (Association for the Advancement of Colored People -- NAACP), ėmėsi darbo sukurstyti negrus kokiai nors revoliucijai.

Visą laiką NAACP vadai yra žydai, išvien dirbą su jiems pasijungusiais negrais. Keleto raudonųjų frontų organizacijų narys Spingarn, žydų tautybės, yra NAACP pirmininku.

Negrų skaičiui daugėjant (prieš 30 metų buvo apie 10 milijonų, dabar apie 15 milijonų), komunistai NAACP veikėjai ir jų diriguotojai iš Kremliaus, pradėjo kurstyti pietų negrus revoliucijai už savo respublikos įsteigimą. Jiems pavyzdžiu rodė negrų respubliką Haiti, netoli Kubos, ir Liberiją Afrikoje.

Po I pasaulinio karo prasidėjus negrų migracijai į šiaurės miestus, kur jie gavo, kad ir sunkiausius darbus arba pašalpas ir išlaikymą, komunistų numatyta negrų revoliucinė jėga pietuose savaime atkrito.

Šiaurės didieji pramonės centrai užtvino negrais, kurių dabar siekia šimtais tūkstančių, o mažesniuose miestuose dešimtimis tūkstančių. Čia juos vėl apspito "globėjai" -- NAACP agitatoriai, varyti savo kurstymo darbą toliau, kitokiame sąlygose.

Ne visi negrai palinkę į komunistų, daugelis jų veikėjų permato raudonąją pavojų, dirba respublikonų ir demokratų partijose. Tačiau NAACP vadai, dirbdami su sovietų agentais, savo įtaką negrų tarpe plečia.

Paminėtinas įvykis, kaip šiaurėje komunistai pradėjo vykdyti baltųjų susidraugavimą su negrais. Išdirbta programa, komunistų būreliai pradėjo rengti

salėse šokių vakarus, pasikviečiant į juos negrus. Pačiame Clevelande, prieš 30 metų lietuvių bolševikėlių surengtose vakaruose, lietuvės komunistės susikabinusios su negrais šokdavo.

NEGRAI PASIDARĖ NUSVERIANČI JEGA

Užpildę šiaurėje didmiesčius, čia turėdami pilną balsavimo teisę, negrai sudarė nusveriančią jėgą rinkimuose. Kuri partija suskubo juos prisivilioti, duoti negrų vadams valdiškus darbus, ta pasidarė vyraujanti partija. Clevelande, pav., kaip viename didmiesčių, demokratų partija susijungus su negrais, miestą ir apskritį valdo jau 30 metų, ir vargu ar kada respublikonai pajėgs ką kitą išrinkti. Tuo tarpu visoje Ohio valstijoje, už didmiesčių ribų respublikonai, pakaitomis su demokratais, išrenka ir gubernatorių ir senatorius. Per visą Ohio, pereitais prezidento rinkimais, baltųjų tiek daug balsavo už Nixoną, kad visko pridėtu negrų balsai Kennedy čia pralaimėjo.

Kennedy žino, kaip rinkimai ejo. Jam tikrai būtų neužtekę baltųjų balsų ir Nixon būtų buvęs prezidentu išrinktas, jeigu ne daugeliu atvejų negrų balsai.

Štai, kaip įvyko Illinois valstijoje. Tik 4,500 balsų dauguma Chicagoje, kur negrų gyvena šimtai tūkstančių, nulėmė Illinois valstijos elektorijų valsus į Kennedy pusę.

Panaši istorija buvo ir kituose didmiesčiuose, kur negrai valdavo už demokratų kandidatą. Bet dabar Kennedy turi dėti visas pastangas negrams atsilyginti, ir tokias pastangas deda!

ELEMENTORIUS "E"

išmokys vaikus lengviausiai skaityti

Elementorių paruošė žinomas pedagogas Ignas Malėnas pačiu naujausiu metodu. Išmokyti skaityti reikia tik pusės laiko, negu kitais metodais. Tik duok elementorių, ir paskaityk pirmąjį skiemėnį. Toliau vaikai patys skaitys.

Vaikus galima pradėti mokyti skaityti jau 4 metų, kai tik susidomi skaitymu.

Elementorius ruoštas 25 metus. Gausiai iliustruotas dail. V. Simankevičiaus spalvotais piešiniais. Yra 112 psl. Išleido Ateitis Brooklyn, N. R. Spaudė saleziečių spaustuve Italijoje. Kaina 2.50 dol. Gaunama adresu: Ateitis, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y., ir pas platintojus. Išigykite tuojau. Savo vaikučiams padarysite didelį džiaugsmą. (Pr.)

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO -
"ALMA MATER"

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$10.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$6.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

--Kai užaugsiu didelis, aš būsiu kaip ir mano senelis, Lietuvos lakūnu ir išvysiu priešus... Sako Antanukas B. Čibiras, gyvenęs Australijoje, užsidėjęs lakūno J. Pyragiaus kepurę.

Br. Leščiaus nuotrauka

MŪSŲ SODYBA

VINCAS APANIUS

Žydinčios gėlės ir dekoratyviniai augalai namuose

Dauginimas. Nemažas augalų skaičius, kurie gerai auga ir išsilaiko namuose, paprastai yra dauginami iš sėklų ir vegetatyviniu būdu.

Iš sėklų galima išsiauginti primulas, begonijas, cyclamenus, cinerarias ir įvairius kaktusus. Sėklas sėti geriausia į lėkščius vazonus, naudoti durpes, pusiau sumaišytas su smėliu. Smulkias sėklas pvz., primulų, begonijų, gloxinijų, nereikia pridengti, tik svarbu, pasėjus gerai palieti su smulkiu sieteliu. Cinerarijų, cyclamenų ir kt. stambesnes sėklas reikia lengvai pridengti tuo pačiu žemės mišiniu. Temperatūrą reikia palaikyti 55-60 laips. F.

Vegetatyviniu būdu augalai yra dauginami šakelių bei lapų ūgiais. Taip pat šaknų ir svogūnų. Šakelių ūgiais reikia dauginėti, hortenzijas, palergonijas, chrysantemas, poinsetijas, azalijas, kolensius, fuksijas, vijoklius (ivies hederas helio).

Visa eilė tropikinių augalų taip pat yra dauginami ūgiais. Ūgiai privalo būti parinkti nuo sveikų ir subrendusių, sunokusių augalų dalių. Ūgio didumas priklauso nuo augalo dydžio. Kaip taisyklė, ūgis turi būti su 2-3 porom lapų.

Dauginimui naudojama švarus stambokas smėlis arba galima naudoti ir specialiai pagamintas medžiagas — Perlite, Vermiculit. Pirmoji yra geresnė.

Greitesniam šaknų sudarymui ūgius galima įbėsti į hormonų miltelius — Rootone. Po to ūgius susodinti į vazoną ar dėžutę. Patartina pradžioje pridengti su plastikine permatoma medžiaga.

Lapų ūgiais dauginamos begonijos, gloxinijos, saint-paulijos (african violets). Gal ir žibučių vardas tiktų šioms gražioms gelytėms. Lapų ūgiai taip pat turi būti sveiki pilnai subrendę. Lapų kotelis paliekamas nuo 1-2 colių ilgumo pagal lapo dydį. Taip pat naudoti hormonų miltelius tos pačios medžiagos sodinimui, kaip ir šakelių ūgiams. Sodinti nuo 1-1½ colio gilumo. Temperatūra 60-70 laips. F.

Svogūnais yra dauginamos be išimties visos svogūninės gėlės — narcizai, tulpės, hiacintai, amariliai, įvairios lelijos.

Iš šaknų galima dauginėti kai kurias begonijas. Viena iš tokių yra begonia feastii (beefsteak begonia), kuri turi storas gumbuotas šaknis. Tos šaknys paprastai su pjaustomos gabaliukais, apie 2 colius didumo. Apiberti Rootone milteliais ir susodinti į vazoną naudojant durpes pusiau su smėliu. Svarbu palaikyti vienodą drėgmę.

Tad norintiems turėti didesnę ir įdomesnę gėlių bei augalų kolekciją, reikia pabandyti ir prisidauginti vis gražesnių gėlių.

Žemė ir jos paruošimas. Nevisi augalai ir gėlės vienodai auga toje pačioje žemėje. Pvz., hortensijos, chrysantemos, žydintis klevas, japonų rožė (hibiscus), palmės, fikusai, tai vis sumedėję augalai, todėl jų normaliam augimui reikalinga sunkesnė, rišlesnė žemė. Kitaip tariant, žemė sunkesnės struktūros, bet su pakankamu kiekiu organinių medžiagų.

Kita grupė augalų ir gėlių, kaip primulės, cyclamenai, begonijos, cinerarijos

Dracaena godseffiana -- dekoratyvinis augalas, žali blizgantys lapai su geltonais taškais.

ir visa eilė tropinių lapuočių augalų, reikalauja puresnės, lengvesnės žemės, susidedančios iš perpuvusių lapų

ir lengvos daržo žemės arba komposto.

I grupė geriausias žemės mišinys: 2 dalys sunkaus juodžemio, 2 dalys durpių, 1 dalis perpuvusių lapų, 2 dalys stambaus smėlio, ¼ dalies perpuvusio sauso karvių mėšlo. Patartina gerai sumaišyti.

II grupė: 2 dalys juodžemio, komposto, 2 dalys lapų žemės, ½ dalies perpuvusio karvių mėšlo, 1 trijų colių vazonėlis kaulamilių 1 kiburai žemės mišinio, 2 dalys smėlio.

Visiškai skirtinga žemė reikalinga kaktusams, dykumų augalams. Kaip matysim iš sudėties, ji neprivalo turėti per daug organinių medžiagų.

2 dalys smėlio, 2 dalys juodžemio, nesunkaus, 1 dalis smulkiai sutrintų plytų ar vazonų, ½ dalies lapų žemės, 1 trijų colių vazonėlis, lešiuotų kalkių vienam kiburai žemės mišinio, gerai sumaišius.

Mūsų Sodybos skyriuje duosime žinių, arba geriau tariant, priminsime mūsų mieliems skaitytojams kiekvieną mėnesį ką reikės atlikti sode, pievoj, gėlių ir krūmų lysvėse, kaip pasirūpinti kambarinėm gėlėm. Tą skyrių vadinsime:

DABAR PATS LAIKAS.

Genėti ir apipiaustyti vaismedžius, vaiskrūmius ir vynuoges. Sausos, nulūžę, išsikeroję medžio viduje šakos, turi būti pašalintos. Taip pat išpiaustyti vilkūgius. Žaizdos, didesnės kaip 2 cm., privalo būti užteptos su vašku. Gan atsargiai genėti obelaites, vyšnias ir slyvas, kad nepašalinus per daug vaisinių šakelių. Metų priauglį reikia trumpinti nuo pusės iki trečdaliao prikerpant. Žinoma, priklauso ir nuo augimo.

Vynuogėms reikia nukirpti ilgus praeitų metų aug-

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

lius. Palikti tik tris pumpurus.

Nepamirškime ir globokime paukšteliu. Jie mus ir vėl pralinksmins pavasariui sušilus.

Kambarines gėles reikia peržiūrėti, patikrinti, gal kai kurias reikia persodinti. Jei matosi išlindę šaknys

apačioje vazono, tai tikrai jau laikas. Persodinant naudoti didesnį vazoną. Jei buvo 4", tai imti 5".

Laikas svogūnais sodinti gloxinias, calijas (lelijos), caladium (margais lapais) gana egzotiškai atrodo. Gražu kambaryje ir darželyje.

LIETUVIŠKI SCRIAI, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

the **MAY** company

ATSIMINKIT!.. TAI YRA BŪDAS DAUG GAUTI UŽ ŠIĄ ŽEMĄ KAINĄ!

PRASIDEDA KETVIRTADIENI NUO 9:30 A.M.

- DOWNTOWN
- ON THE HEIGHTS
- PARMATOWN
- SOUTHGATE

MAY'S
4 KRAUTUVIŲ

MILIJONO DOLERIU

ISPARDAVIMAS

May's didysis milijono dolerių išpardavimas duoda progos nusipirkti ko jums reikia, jūsų šeimai ir jūsų namams geros rūšies ir už labai žemą kainą. Kostiumai, paltai paruošti nešiojimui, įvairūs reikmenys, baldai, kilimai, baltiniai, papuošalai, laikrodžiai ir ... visa kita, ko tik jums reikia.

MAY'S 4 KRAUTUVES — ISKAITANT RŪŠI.

- MILŽINIŠKAS SUTAUPYMAS
- DIDELIS PASIRINKIMAS
- NAUJAUSIOS MADOS PREKĖS.

- DOWNTOWN ... PUBLIC SQUARE
- ON THE HEIGHTS ... CEDAR CENTER
- PARMATOWN ... RIDGE AND RIDGEWOOD DRIVE
- SOUTHGATE ... WARRENSVILLE AND LIBBY ROADS

Lietuvių Tautinio Meno Čiurlionio Ansamblis su dirigentu Alfonsu Mikulskiu.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAVIMO

Jungtinių Amerikos Valstybių senatorius Stephan M. Young.

44 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

rengiamas
vasario 11 d.
sekmadienį

Lietuvos atstovas JAV --
Washingtono ministeris Jozas
Kajeckas.

PAMALDOS:

10 val. šv. Mišios Panelės šv. Nesiliaujančios Pagalbos lietuvių parapijos bažnyčioje. Pamaldų metu giedos Čiurlionio Ansamblis, dirig. muz. Alfons Mikulskis.

10:30 val. šv. Mišios šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Pamaldų metu giedos bažnytinis choras vad. muz. Prano Ambrazo.

ISKILMINGAS MINĖJIMAS 4 val. po pietų Panelės šv. Nesiliaujančios Pagalbos lietuvių parapijos naujoje salėje — 18022 Neff Road.

Pagrindines kalbas pasakys Lietuvos Atstovas Amerikoje — Washington — ministeris JUOZAS KAJECKAS ir Jungtinių Amerikos Valstybių senatorius STEPHAN M. YOUNG.

Meninę dalį išpildys ČIURLIONIO ANSAMBLIS, vadovaujamas Alfons Mikulskio.

Organizacijos su vėliavomis dalyvauja pamaldose ir iškilmingam minėjime.

VISI DALYVAUKIME PAMALDOSE IR ISKILMINGAM MINĖJIME!

Rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

MINISTRAS KAJECKAS PER RADIJĄ, TELEVI- ZIJĄ IR VASARIO 16 MINĖJIME

Penktadienį vakare (10) Lietuvos atstovas Washingtono, Jozas Kajeckas, dalyvaus WDOK radijo stoties programoje "Project 1260" (bangos ilgis 1260), kurios direktoriumi yra žinomas komentatorius Fred Griffith. Platų reportažą apie ministrą J. Kajecką ir Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą tą pačią dieną patieks radijo stotis (WGAR (bangos ilgis — 1300). Be to, ministras Kajeckas dalyvaus Dorothy Fuldeheim televizijos programoje (WEWS, Channel 5), kuri bus pertransliuota normaliu laiku 6:30 po pietų, sekančią savaitę, t. y. po oficialaus vasario 16-osios minėjimo. (Tiksli diena bus pranešta vėliau). Per lietuvių radiją min. J. Kajecko pasikalbėjimas bus perduotas penktadienį, vasario 9 d., 8 val. vak.

Penktadienį, vakare, vasario 9 d., Sheraton-Cleveland viešbutyje Clevelando Amerikos Lietuvių Taryba rengia ministrui Kajeckui pa-

gerbti priėmimą, į kurį pakviesti lietuvių ir amerikiečių visuomenės atstovai.

Min. J. Kajeckas šeštadienį, vasario 10 d., 3:30 val. po pietų padės vainiką prie pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos prezidento Antano Smetonos kapo mauzoliejuje. Galintieji atvykti į mauzoliejų prašomi neveluoti.

Pagrindinę kalbą min. J. Kajeckas pasakys Vasario 16 minėjime, sekmadienį, vasario 11 d., 4 val. Naujosios parapijos salėje.

• Sktn. Vladas Vijeikis, Liet. Sk. S-gos JAV Vidurio Rajono vadas, vasario 17-18 d. savaitgalį iš Chicago atvyksta į Clevelandą.

Šeštadienį, vasario 17 d. svečias dalyvaus pas sktn. G. ir N. Juškėnus šaukiamoje Clevelando skautinin-

kių-kų ir abiejų tuntu sk. tėvų komitetų sueigoje. Šiai sueigai ruošiami keli diskusiniai pašnekesiai.

Sekmadienį, vasario 18 d., tuoj po sumos, šv. Jurgio parapijos salėje, bus bendra Neringos ir Pilėnų tuntu sueiga. Joje bus pravestas vilkiukų ir skautų įžodis. Taip pat bus parodytas iš Chicago atvežtas skautiškas filmas. Skaučių ir skautų tėvai bei bičiuliai kviečiami atsilankyti šioje sueigoje.

• Clevelando Vyrų Okteto koncertan, kurį rengė Sporto Klubas Žaibo Tėvų-Rėmėjų komitetas Slovenian Auditorium, buvo susirinkę per 300 svečių.

Programa buvo nuotaikinga, dainininkai susilaukė daug plojimų, o po koncerto ir gėlių.

Žinoma, svečių galėjo daugiau atsilankyti ir tuo stipriau paremti organizuotų sportininkų veiklą.

Koncerto metu A. Bielskus pristatė geriausius apygardos sportininkus. Pristačius krepšinio komandą visi pasigėdėjo tinklininkų, laimėjusių svarbias pirmenybes Baltimorėje, o taip pat ir stalo tenisininkų, gražiai pasirodžiusių Ohio pirmenybėse. Juk visi tie laimėjimai buvo atsiekti tik prieš savaitę.

Clevelando Vyrų Okteto meninis pajėgumas pastebimai auga. Tikimės, kad jį įvertins tos srities specia-

listai. Labai pasitaisęs tarimas, kuris anksčiau kiek šlubavo ir būdavo sunkoka kai kuriuos žodžius suprasti. Bet oktetui dar reikia režiūros. Visi, išskyrus V. Raulinaitį (kol jis neperšaržuoja), per daug visose dainuojamose dainose sustingę. O tokio lengvo žanro dainose sustingimas ir šaltumas tikrai nepadaeda perduoti dainuojamos dainos nuotaikas.

Kad tokio žanro dainas publika mėgsta, geriausiai galima spręsti iš gausių plojimų. Taigi oktetas savo buvimą pilnai pateisina ir gali sėkmingai koncertuoti įvairiose lietuvių kolonijose.

• Jonas Kazlauskas pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

SENATORIUS BARRY M. GOLDWATER pereitą ketvirtadienį kalbėjo Clevelande, didžiojo miesto auditorijos salėje, kurio pasiklausyti buvo susirinkę virš 8000 žmonių. Jis yra žinomas kaip nekompromisinės kovos priešas prieš komunizmą skelbėjas.

Pasak jo, kiekviena vidaus ar užsienio politikos klausimą reikia spręsti taip, kad Jungtinių Amerikos Valstybių pozicija komunizmo atžvilgiu stiprėtų, o ne silpnėtų. Anot Goldwaterio, viskas priklauso nuo komunizmo

Clevelandiečiui Jonui Grigaliūnui filatelijos parodoj Chicagoje įteikiama premija už geriausį pašto ženklų rinkinį, kuris buvo išstatytas parodoje.

sunaikinimo, užtat į tą tikslą turi būti sukoncentruotos visos mūsų pastangos. Gali būti atsitikimų, kad tos pastangos turės būti nukreiptos į rėmimą ne demokratiškų santvarkų, kaip pavyzdžiui, Franco Ispanijos, kuri yra patikimiausia sąjungininkė prieš komunizmą. Panašiai ir dėl įvairių Pietų Amerikos valstybių: reikia remti visus tuos, kurie nekompromisiniai stovi kovon su komunizmu, nors jų sistemos gali tuo tarpu neatitikti Amerikos demokratijos sąvokos.

Atsiminkime -- sako Goldwateris, kad komunizmo tikslas yra sugriauti laisvę ir demokratiją ir kad Maskvos motyvas remia neva "laisvės" judėjimus Afrikoje, Azijoje ir Pietų Amerikoje, yra susilpninti Jungtinių Amerikos Valstybių ir Vakarų Europos įtaką ir tuo būdu suduoti smūgį prieš - komunistinėms pajėgoms. Gali atrodyti paradoksalu, bet yra faktas, kad naiviai prisidedami prie "laisvės judėjimų", mes silpniname

prieškomunistines jėgas ir tal-kininkaujame Maskvai.

Senatorius Goldwater yra didelis priešas paramos Titui, Gomuškai ir kitiems komunizmo pašlemėkams. Galimas dailtas kad remdami tokius individus, mes netiesioginiai padedame Maskvai kalti ginklus mūsų kareiviams žudyti.

Senatorius pareiškė kritiškai minčių ir dėl įvairių socialinės globos įstatymų: Socialinė globa yra reikalingas dalykas, bet ji turi būti sutvarkyta taip, kad ji būtų teikiama tiems, kurie yra jos iš tikrųjų reikalingi. Bili-joninių sumų skirimas visokioms "globoms" ir milžiniško administracinio aparato kūrimas toms globoms administruoti, nekalbant apie tos globos piktnaudojimą, užmuša individualinę iniciatyvą ir pastangas siekti asmeninės finansinės nepriklausomybės.

Senatoriaus kalba susirinkusių buvo išklaudyta dideliu susidomėjimu.

Julius Smetona

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

UTILITY BILL PAYMENTS
MONEY ORDER CHECKS,
TRAVELERS CHEQUES

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO --
"ALMA MATER"

DIRVA

Nr. 16

1962 m. vasario 7 d.

KAS IR KUR?

• Vasario 16-sios proga Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Chicago Komitetas rengia LNT-LNF bičiulių suėjimą, įvyksiantį 1962 m. vasario 10 d., 19:30 val., Pakšto salėje, 2801 W. 38 St. Maloniai kviečiame visus parengime dalyvauti.

Lietuvos valstybinei šventei minėti skirta proga žodį tars Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis ir įvyks trumpa meninė programa. Programoje dalyvauja Eglė Vilitienė ir Kelečius. Po to seks bičiuliškas pobūvis. Staliukus galima rezervuoti telefonu: PR 6-8948 ar CL 4-1938. Įėjimas ir vakarienė — \$3.50.

• Lietuvos šaulių Sąjungos Tėmtyje (LŠST) korespondencinis suvažiavimas, kuriame dalyvauja 73 atstovai iš JAV ir Kanados, jau beveik įpusėjo. Išrinkti trys nauji S-gos garbės nariai: Sofija Putvytė-Man-tautienė, gen. Kazys Mus-teikis ir prof. Jonas šimo-liūnas. Tokiu būdu šaulių Sąjunga turės 5 garbės narius. Aleksandras Mantau-tas ir Rapolas Skipitis buvo išrinkti ankstyvesnio suvažiavimo.

Dauguma suvažiavimų dalyvių pasisakė, kad centro valdyba būtų renkama iš Chicago. Šiuo metu vykdomas kandidatų į S-gos centro valdybą, revizijos komisiją ir garbės teismą statymas, kuris baigiasi vasario mėn. 17 d.

• Vilniuje vyksta nauja didelė byla už užsienio valiutos spekuliaciją. Joje, kaip komunistinė spauda rašo, reikalas eina apie 13 milijonų rublių. Kaltinamųjų suole visi žydų tautybės asmenys.

• Sol. Juzė Augaitytė, iš Philadelphia, sausio 27-28 d. lankėsi New Yorke. Ta proga dalyvavo Korp! Neo Lithuania šventėje.

J. Augaitytė yra Lietuvių Moterų Atstovybės klubo pirmininkė Philadelphiajioje ir plačių užsimojimų visuomenininkė Philadelphiajioje. Turi

NEWARK

Tautinės Sąjungos skyriaus susirinkimas

Pranešame, kad A. L. T. S-gos 5-tas skyrius šaukia pakartotiną metinį visų narių susirinkimą. Susirinkimas įvyks bet kokiam susirinkusių narių skaičiui, vasario 9-tą dieną, 7:30 val. vakaro. Trečiokų įstaigos patalpoje — 311 Walnut Street, Newark 5, Neu Jersey.

Prašome visų dalyvauti, nes bus renkama skyriaus vadovybė, pranešimai apie skyriaus veiklą, pranešimai iš centro vadovybės ir kiti reikalai.

V. K.

V. S. DR. VYTAUTUI ČEPUI,

jo tėveliui MOTIEJUI ČEPUI Lietuvoje mirus,

reiškiame gilią užuojautą

Bostono Jūrų Skautų
Nemuno Uosto Direkcija

VINCAS JUODVALKIS GAVO C.P.A. DIPLOMĄ

Praeitą savaitę clevelandietis Vincas Juodvalkis gavo Certified Public Accountant diplomą. Tai ryžtingo darbo vaisius. Visoj Amerikoje yra vos keli lietuviai, pasiekę šį aukštą profesinį buhalterio --revizoriaus laipsnį.

Naujasis C. P. A. diplomantas yra kilęs iš Zarasų, kur lankė gimnaziją. Kaip ir daugelį lietuvių, karo audra įjaukė ir Ameriką. Bet vos spėjus čia įsikurti, buvo pašauktas į JAV kariuomenę ir išsiųstas į Korėjos frontą. Grįžęs iš kariuomenės, Vincas Juodvalkis, vietoj įsilijęs į fizinį darbą dirbančiųjų eilės, su dideliu užsi-spyrimu pradėjo mokytis, vakarais lankydamas Western Reserve universitetą, kurį 1958 metais baigia ir pradeda dirbti buhalteriu Brubaker, Helfrich and Taylor C. P. A. firmoje, su tvirtu sprendimu pačiam tapti Certified Public Accountant.

Po sunkaus mokymosi, darbo pastangos buvo apvainikuotos C. P. A. diplomu.

Vincas Juodvalkis yra sukūręs lietuvišką šeimą ir su žmona Al-dona augina sūnų Saulių, aktyviai dalyvaudami Clevelando lietuvių visuomeniniame gyvenime.

NAUJA VALDŽIA ALT SĄJUNGOS BOSTONO SKYRIUJE

Vasario 3 d. ALT S-gos Bostono sk. valdyba, vad. dipl. inž. J. Dačio, sušaukė metinį narių susirinkimą. Gal todėl, kad reikėjo pasvarstyti visa eilę rimtesnių klausimų, kokių surinko gana gausus būrys. Susirinkimą aplankė specialiai iš New Yorko atvykęs ALT S-gos centro valdybos vicepirmininkas Dr. Br. Nemickas.

Susirinkimo pirm. išrink-

kapitalo duodamos pajamos bei procentai. Fondo nariu su balsavimo teise tampa kiekvienas, pagrindiniam kapitalui paaukojęs ne mažiau kaip šimtą dol.

Fondo organai yra a) metinis narių susirinkimas, b) susirinkimo renkama taryba bei kontrolės komisija, c) tarybos renkami arba sudaromi garbės komitetas, valdyba, pelno skirstymo komisija, investavimo komisija, informacijos komisija ir kt.

Istatais pripažįstama bei pagerbiama kiekviena individuali pastanga: fondo nariu gali tapti kiekvienas lietuvis (narys gauna po vieną balsą nuo kiekvieno paaukoto, testamentu palikto ar paskolinto šimto dol.). Bet pripažįstama bei pagerbiama taip pat ir kolektyvinė bendruomeninė pastanga, nes aukos gali būti įnešamos draugijų ir pačios Bendruomenės ar per Bendruomenę. Šiuo atveju Bendruomenė fonde įsigyja tiek balsų, kiek jos ar per ją įnešama aukų.

Yra numatyta fondo įstatų keitimo (svarus balsas čia taip pat duodamas Bendruomenei), fondo likvidavimas ir kit būtinai procedūriniai klausimai.

Žodžiu, fondas tampa kūnu. Reikia sutikti su mūsų spaudoj keliamu mintimi, kad šio fondo augimas praktiškai parodys lietuvių visuomenės patriotizmą bei susipratimą. Linkėjume, kad to mums nestigtų.

Prez. inf.

Vitalis Žukauskas Patersone

PATERSON, N. J. Patersono Pabaltijo Moterų Lietuvių Atstovybės Klubas yra gana veiklus. Susirinkimai vyksta kas mėnesį Klubu narių butuose, kur šeiminiškė susirinkimo dalys gražiai pavaizina. Prie vaišių stalo būna aptariamieji ir veikimo planai, bei visokie reikalai, o tų reikalų daugybė.

Kasmet Moterų klubas surengia vieną kitą pobūvį, paskaitą, didesnę vakarienę ir t.t. Čia reikėtų paminėti Dr. L. Plechavičiaus paskaitą sveikatos klausimais, kurios turėjo progos ir platesnioji visuomenė. Bet daugiausia jos rūpinasi lietuviškuoju jaunimu ir lietuvių moterim. Jos šelpia vasario 16 gimnaziją Vokietijoje, vargo mokyklėles, Motinos dienos proga jos nusiunčia siuntinių vargstančioms motinoms Sibire. Jos kasmet duoda auką Lietuvos išlaisvinimo reikalams Vasario 16 d. proga, jos prisimena ir Lietuvių Atstovybės nares Vokietijoje.

1962 m. Pabaltijo Moterų Lietuvių Atstovybės Klubu valdyba sudaro: pirm. Iz. Keraitienė, sekr. Br. Kožukauskienė, išdinininkė M. Paulienė ir valdybos narė -- A. Valatkienė. Revizijos komisijon išrinkta -- M. Šaulienė ir O. Baltutienė.

Dabar Patersone yra statoma nauja lietuvių bažnyčia, kuriai

Aktorius Vitalis Žukauskas, kuris vasario 10 Patersono lietuvių parengime išpildys programą.

užbaigti dar reikia daug lėšų. Lietuvių Moterų Atstovybės klubo valdyba ir šiam reikalui nori padėti. Visiems aišku, kad lietuviškoji parapija yra svarbi lietuvių išlaikymui išeivijoje.

Tam tikslui jos rengia labai gražų pobūvį -- vakarienę, kuri įvyks 1962 m. vasario 10 d. gražiausioje Patersone Lietuvių Piliečių Klubu salėje -- 62 Lafayette str., Paterson, N. J. Programa išpildys dramos aktorius Vitalis Žukauskas. Bus gražu ir įdomu.

Po programos bus šokiai grojant geram orkestrui. Pelnas skiriamas naujosios lietuvių bažnyčios statybos fondui. Vakarienei bus duodami karšti valgiai. Vakarienos pradžia punktualiai 6 val. vak., o šokiai prasidės 9 val. vak.

Pabaltijo Moterų Lietuvių Atstovybės Klubas prašo visus patersoniečius tą vakarą paremti jų gražų darbą, t. y. naujosios lietuvių bažnyčios statybą, skaniai pasivaikinti, pamatyti ir išgirsti aktorių Vitalį Žukauską, nuotaikingai praleisti laiką. Jos laukia svečių ir iš kitų miestų.

KITOS ŽINIOS

Juta ir Tada Tallat - Kelpšai su dukrele studente Vita išvyko žiemos atostogų. Žada lankyti Chicago, Montreal ir kt. Tada ir jo dukrė Vita yra dideli slidžių sporto mėgėjai, todėl porai dienų sustos kalnuose paslidinėti.

Vaclovas Slepakovas, nuolatini lietuviškų parengimų taidininkas sunkiai susirgo. Jam Dr. L. Plechavičius padarė operaciją šv. Juozapo ligoninėje, Yonkers, N. Y. Operacija pavyko gerai, ligonis sveiksta.

Sausio 18 d. mirė Juozas Vaičaitis, 76 m. Jis buvo vienas iš pirmųjų Patersono lietuvių. Taurus lietuvis ir geras parapietis. Jis pirmas naujai statomai lietuvių bažnyčiai įteikė 500 dol. auką. Buvo kilęs iš Kudirkos Naumiesčio. Išaugino gražią šeimą -- 2 sūnus ir 4 dukteris. Visi sukūrė lietuviškas šeimas. Kiek galėjo, valkus stengėsi išmokslinti. Sūnus Jonas baigė muzikos konservatoriją Belgijoje, o dukrė Eleonora Sakavičienė gerai skambina piano ir groja vargonais. Paliko 20 vaikaitių ir 6 provaikaitius.

Nijolė Slepakovaitė sausio 30 d. baigė Patersono aukštesniąją mokyklą (Paterson Eastside High School). Ji priklausė vietinei ateitininkų kuopelei ir tautinių šokių grupei. SLA gegužinėje ji buvo išrinkta gražiausia lietuviu vaive. Tokius pat rinkimus ji laimėjo mokykloje ir savo klaseje. Ji gavo sekretorės darbą vienoje didelėje baldų krautuvėje, Patersone, kur pradėjo dirbti vasario 1 d.

Kiekvieną penktadienį Lietuvių Piliečių Klubu salėje vyksta šokiai, kur lietuviškas jaunimas turi progos pasilinksminėti. Šokiai prasideda 8 val. 30 min. Šokiams groja orkestras. Salės adresas 62 Lafayette Str., (kam-pas Summer Str.)

Ona Upiutė

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.